

Yalnız İnsan

Yalnız insan merdivendir
Hiçbiryere ulaşmayan
Sürülür yabancı diye
Dayandığı kapılardan

Yalnız insan deli rüzgar
Ne zevk alır ne haz verir
Dokunduğu küldür uçar
Sunduğu tozdur silinir

Yalnız insan yokki yüzü
Yağmur çarpan bir camekan
Ve gözünden sızan yaşlar
Bir parçadır manzaradan

Yalnız insan kayıp mektup
Adresimi yanlış nedir
Sevgiler der fırlatılır
Kimbilir kim tarafından

Bırakıp Gittin Beni

bırakıp gittin beni bütün kapılarda
bütün çöllerde tek başıma kodun
şafakta arayıp öğle vakti yitirdiğim
vardığım hiç bir yerde değildin
sensiz bir odanın sahrasını nasıl anlatsam
hiçbir şeyin seni andırmadığı bir pazar kalabalığını
denizde dalgakırandan da boş boşluğunu bir günün
seslenip de senden cevap alamadığım sessizliği

bırakıp gittin beni kalarak olduğun yerde **hareketsiz**
her yerde bırakıp gittin beni gözlerinle
düşlerin yüreğiyle bırakıp gittin beni
yarım kalmış bir cümle gibi bırakıp gittin
düşen hep ben oldum en küçük kıyıdanışında senden

başını çevirdiğin için ağladığımı görmedin hiç
bana bakıp görmediğin için
ben yokken içini çektiğin için

ayağına düşen gölgene acıdın mı hiç sen

Bir Büyük Sır Söyleyeceğim Sana

Bir büyük sır söyleyeceğim sana Zaman sensin
Kadıdır zaman seilmek özlemi duyar
Aşıklar eteğinde otursun ister
Bozulacak bir entaridir zaman
Perçemdir sonsuz
Taranmış
Bir aynadır buğulanan buğuları dağılan
soluklarla
Zaman sensin uyuyan uyandıığım şafakta
Sensin bıçak gibi geçen boynumu
Geçmek bilmeyen zamanın işkencesi oy
Mavi damarlardaki kan gibi durmuş zamanın
işkencesi oy
Hep doyumsuz arzudan daha da beterdir bu
Daha da beterdir bu
Sen odada yürürken gözlerin susuzluğundan
Korkarım hep bozulur diye büyü
Daha da beterdir bu senle yabancılaşmaktan
Başın
Kaçak dışarda ve yüreğin başka bir çağda oluşu
Sözcükler ne ağır **Tanrım** anlatırken bunları
Arzunun ötesinde erişilmez yerlerde bugün **aşkim**
Sen şakağında vuran duvar **saatisin**
Sen solumazsan eğer ben boğulurum
Duraksar ve tenime konar adımın

Bir büyük sır söyleyeceğim sana Dudağımdaki
Her söz **dilenen** bir yoksulluktur
Bir yoksulluktur ellerin için bakışında kararan
bir şeydir
Bundandır sana sık sık seni seviyorum demem
Boynuna takacağın bir tümcenin saydam
kristalinden yoksunum
Şu sıradan sözlerimi hor görme Onlar
sade bir sudur ateşte o sevimsiz gürültüleri
yapan

Bir büyük sır söyleyeceğim sana Beceremem ben
Sana benzer zamandan sözetmeyi
Senden sözetmeyi beceremem ben
İnsanlar vardır hani istasyonlarda
El sallayan tren kalktıktan sonra
Yani ağırlığıyla göz yaşlarının
Kolları yana düşer onlara benzerim ben.

Bir büyük sır söyleyeceğim sana Korkuyorum
senden
Korkuyorum ikindilerde seni pencerelere götüren
şeyden
Korkuyorum davranışlarından söylenmedik
sözcüklerden
Hızlı ve usul geçen zamandan korkuyorum
senden
Bir büyük sır söyleyeceğim sana kapıları ört
Ölmek sevmekten daha kolaydır
Bundandır yaşamanın sancularına yönelmem
Sevgilim.

Bir Yastıkta Olacağız Seninle..

bir yastıkta olacağız seninle..

Pazar da olsa pazartesi de
Aksamda ya da sabah geceyarısı öğle
İster cennette ister cehennemde
Aşk benziyor birbirine
Dün'dü bunu sana söylediğimde
bir yastıkta olacağız seninle..

Evet bu dün'dü bu ise yarın
Yolum olarak bir tek sen varsın
Kalbimi verdim avuçlarında kalsın
Ne **güzel** yol alıyor seninkisiyle
Ama hepsi ömrü kadar insanın
bir yastıkta olacağız seninle..

Sevgilim varolan olacak yeni
Gökyüzü bir çarşaf üzerimizde
Seni kollarımla kuşattım işte
Ve içim sevdanla pır pır etse de
Dilediğin istediğin sürece
bir yastıkta olacağız seninle..

Dekorlar

Ne kadar ufuk değişsekte
Yürekte ahenksizlik kalan
Kişiler kişiler kişiler

Bütün bu saçmalıklar içinde
Sadece dekoru bize kalan

O alıp hep eve getirirdi
Aptal ve yobaz olanları
Okurdum tembelce uzaklaşmayı
Mevsimden kaçan bir gün gibi
Sadece dekoru bize kalan

Ne kadar balık değişsekte
Bütün sulardır tatlı olan
Bütün gözyaşları buharlaşan
Aylar geçip skor yazan
Sadece dekoru bize kalan

Ne kadar hapisane değişsekte
Ruhumuz ve bedenimiz taşınan
Aylar geçip skor yazan
Bu kadar iğrenç ihanetler
Ateşler ve esinlikler
Sadece dekoru bize kalan

Kalp bu ekmek gibi kırdığımız
Sığırık kuşları onu gagalayan
Gitmeliydim kalmak oldu hatamız
Meşalenin son ışığından
Sadece dekoru bize kalan

Dorukların Uykular Üstüne Yükseldiği Yer

Büyük kayalar bana dedi ki aramıza geliyorsun ama
Seni saran bu yürek yok mu hiç yeryüzünde
Başımı salladım ve öldü diye yanıtladım
Dilsiz koca kayalar diz çöktüler önümde.

Elsa'nın Gözleri

Öyle derin ki gözlerin içmeye eğildim de
Bütün güneşleri pırıl pırıl orada gördüm
orada bütün ümitsizlikleri bekleyen ölüm
Öyle derin ki her şeyi unuttum içlerinde

Uçsuz bir denizdir bulanır kuş gölgelerinde
Sonra birden güneş çıkar o bulanıklık geçer

Yaz meleklerin eteklerinden bulutlar biçer
Göklerin en mavisini buğdaylar üzerinde

Karanlık bulutları boşuna dağıtır rüzgar
Göklerden aydıncı gözlerin bir yaş belince
Camın kırılan yerindeki maviliğini de
Yağmur sonu semalarını da kıskandırırılar

Ben bu radyumu bir pekbilent taşından çıkarttım
Benim de yandı parmaklarım memnu ateşinde
Bulup yeniden kaybettiğim cennet ülke
Gözlerin Perumdur benim Golkondum, Hindistan'ım

Kainat paramparça oldu bir akşam üzeri
Her kurtulan ateş yaktı üstünde bir kayanın
Gördüm denizin üzerinde parlarken Elsa'nın
Gözleri Elsa'nın gözleri Elsa'nın gözleri.

Elsaya şiirler

Sana büyük bir sır söyleyeceğim Zaman sensin
Zaman kadındır İster ki
Hep okşansın diz çökülsün hep
Dökülmesi gereken bir giysi gibi ayaklarına
Bir taranmış
Bir upuzun saç gibi zaman
Soluğun buğulandırıp sildiği ayna gibi
Zaman sensin uyuyan sen şafakta ben uykusuz seni beklerken
Sensin gırtlığıma dalan bir bıçak gibi
Ah bu söyleyemediğim işkencesi hiç geçmeyen zamanın
Bu durdurulmuş zamanın işkencesi **mavi** çanaklarda kan gibi
Bu göz susuzluğundan sen yürürken odada
Bense bilirim büyüü bozmamak gerektiğini
Daha beter seni kaçak
Seni yabancı bilmekten
Aklın ayrı bir yerde gönlün ayrı bir yüzyılda kalmaktan
Tanrım ne ağırdır sözcükler Asıl demek istediğim bu
Hazzın ötesinde sevgim hiçbir zararın erişemeyeceği yerde bugün **sevgim**
Sen ki benim saat-şakağımda vurursun
Boğulurum soluk alıp vermesen
Tenimde bir duraksar ve yerleşir adımın
Sana büyük bir sır söyleyeceğim Her söz
Dudağımda bir dilenen zavallı
Acınacak birşey ellerin için kararan birşey bakışının altında
İşte bu yüzdendir sık sık seni seviyorum deyişim

Boynuna takabileceğin bir tümcenin o parlakca kalp kristali
Kaba konuşmamdan gücenme benim Bu **konuşma**
Ateşte şu tatsız cızırtıyı çıkaran sudur o kadar
Sana büyük bir sır söyleyeceğim Bilmem ben
Sana benzeyen zamandan söz açmayı
Bilmem senden söz açmayı bilir görünürüm
Tıpkı uzun bir süre garda
El sallayanlar gibi gittikten sonra trenler
Bilekleri sönerken yeni ağırlığından gözyaşlarının
Sana büyük bir sır söyleyeceğim Korkuyorum senden
Korkuyorum yanın sıra gidenden Pencerelelere doğru akşam üzeri
El kol oynatışından söylenmeyen sözlerden
Korkuyorum hızlı ve yavaş zamandan korkuyorum senden
Sana büyük bir sır söyleyeceğim Kapat kapıları
Ölmek daha kolaydır sevmekten
Bundandır işte benim **yaşamaya** katlanmam
Sevgilim.

Güller Ve Leylaklar

Sen ey o çiçekler ey o değişmeler ayı
Bulutsuz geçen mayıs bıçaklanmış haziran
Bir daha artık ne o gülleri ne o leylakları
Bir daha o ilk yazı unutamam hiçbir zaman

O korkunç kuruntuyu unutamam bir daha
Alayı çığılığı kalabalığı güneşi
Aşk arabalarını Belçika hediyelerini
Havayı o arı uğultulu yolu sonra da
O sakınmasız utkuyu kavgaları aşan
Öpüşmenin kızıla döndürdüğü o kanı
Çılgın halkın leylaklarla donattığı
O ölüme gidenleri unutamam artık dünyada

Kutsal o eski zaman betiklerine çalan
Fransa bahçelerini unutamam bir daha
O akşamları büyüsünü o sessizliğin
Gülleri yol boyunca ki gülleri sonra da
O bozgun yeline karşı duran çiçekleri
Alaycı topları o bisikletleri şaşkın
Korkunun kanadı üstünden geçen erleri
O perişan kılıkclarını konaklıyanların

Ama neden bilmem bu benzetme kasırgası
Durmadan hep aynı noktaya getirir beni

Saint-Marth bir general kara bir dal yığını
Orman yanında bir köşk Normandiya biçimi
İşte tıs yok düşman karanlıkta dinleniyor
Birden bize Paris düştü diyorlar bu akşam
Dünya da ne o yitirdiğimiz aşkı bir daha
Ne o gülleri ne de o leylakları unutamam

Flandres leylaklarını demetlerini ilk günün
O tatlı izini yanakları söndüren ölümün
Sonra sizi kaçışın gülleri taze güller sizi
Yangın rengine çalan Anjou gülleri sizi

İnanmıyorlar Bana

İnanmıyorlar bana inanmak istemiyorlar
Boşuna yazıyorum dilim dişim tırnağımla kanımla kemanlarımla
Boşuna yazıyorum uyaklarımla
Gecede dalların eski dilini bilmeyen biri gibiyim
Asılmış suların üstünde
Konuşmak kara dilin erkeğin ve kadının
Birbirine tutuşmuş iki ele yabancı biri gibi konuşmak
Konuşmak mutluluğun **çalgını** gibi
Öpücüklerle benzemeyen sözcükler var ya
İşte o sözcükleri yitirmiş bir ağzın dili ile konuşmak
Tüm bunlardan yakınan bir edayla konuşmak

Dolup taşıp ta sanki susmak istiyor gibi
Ey sözlerin ötesinde yetkin ses
Şarkının yüceliği çılgının çılgılığı
Bir an geliyor nota ulaşılmaz seslerin şarkısını söylüyor
Kulak duymuyor artık yükseklerdeki müziği
İnanmıyorlar bana inanmak istemiyorlar
Boşuna konuşuyorum ilkyaz'la ve orglarla
Boşuna konuşuyorum gökyüzünün tüm heceleriyle
Bilinen şeylerin özel orkestrasıyla
Ve sağır onikiliklerin bayağılığıyla
Boşuna konuşuyorum barbar çalgılarla
Boşuna söylüyorum onu duvarlara vuran yumruğumla
Boşuna söylüyorum derebeyinin ormanlarını ateşe verir gibi
boşuna söylüyorum onu savaş ilan eder gibi
Alev yutan cambazın ağzındaki alev gibi
İnanmak istemiyorlar bana Kendilerine benzer birini
yaratmışlar benden belki de
Belki döküntülerini giydiriyorlar bana
Alıp gezdiriyorlar beni kendileriyle

Dizelerimi söylüyorlar benzetip kendilerine
Dizelerim onlara tatlı şarkılar oluyor
Biraz da onların satılık malıyım ben
Beklerken bir yol olmayı
Sözcüklerimdeyim ben
Okul kitaplarındayım
Rezillik yapamam bu bana yasak

Boşuna haykırıyorum ben
Sana aşık birinden başkası değilim diye

Kızıl Afiş

İstedığınız ne zaferdi ne gözyaşı
Ne hüznü org ne papazın son duası
On bir yıl nedir ki on bir yıl
Yaptığınız kullanmakta silahlarınızı
Ölüm gözünü kamaştırmaz partizanın
Asıldı yüzleriniz tüm duvarlara
Gece ve sabah karasıydınız, korkutucu, süzgülün
Bir afiştiniz, kızıl bir kan lekesi gibi
Adlarınızı bile söylemek öylesine güçtü ki
Gelip geçende dehşet etkisi yaratın istediler
Sizi kimse Fransız olarak görmez gibiydi
Gün boyu bakmadan geçti gitti insanlar
Kimi parmaklar durmadı ama karartmada
'Fransa için öldüler' yazdı afişe

Küllerinden Doğan Anka Kuşu

Şöyle yazılmıştı aşk üzerine
Yangın halinde yasak çıkış kapısı
Gökyüzüne de şunlar yazılmıştı
Yanıyorsunuz buradan gidilmez
Ve geceye de şunlar yazılmıştı.
Gecenin üzerine hiçbir şey yazılmamıştı.

Meşhur Dünya

Bu mevsim insanlar
Taş gözlü korku ayaklılar
Gözbebeklerindeki rüyalar
Kafeste vahşi hayvanlar

Manzaranın tozu
Ateş ve demir
Günün büyük oyunu
Eski talanlara direnir

Kuruntusuz ormanda
Gidiyor kurtlar kadife adımlarla
Her günün Vebasıdır
Güneşin canavarlığında

Ayıp ve zafer arasında tutku
Ve inkarcılık arasında umut
Adaletin terazisi
Yanlışların lanetli kitabında

Nehrin güvensiz geçidindeyiz
Yaşayanlardan ölümlere giden
Pişmanlıkların asma köprüsünden
Ölümlerden yaşayanlara giden

Kalp ve gömlek arasında
Yer var sadece bıçağa
Tez mi geç mi
Her şey ihanetin tadında

Züllümün gizli rüzgarı
Acayip döndürdü başları
Ne dileniyor bu kişiler
Sözlerin ayrılığında

Mutlu Aşk Yoktur

İnsan her şeyi elinde tutamaz hiç bir zaman
Ne gücünü ne güçsüzlüğünü ne de yüreğini
Ve açtım derken kollarını bir haç olur gölgesi
Ve sarıldım derken mutluluğuna parçalar o şeyi
Hayatı garip ve acı dolu bir ayrılıktır her an
Mutlu aşk yoktur

Hayatı Bu silahsız askerlere benzer
Bir başka kader için giyinip kuşanan
Ne yarar var onlara sabah erken kalkmaktan
Onlar ki akşamları aylak kararsız insan
Söyle bunları Hayatım Ve bunca gözyaşı yeter
Mutlu aşk yoktur

Güzel aşkı tatlı aşkı kanayan yaram benim
İçimde taşıyım seni yaralı bir kuş gibi
Ve onlar bilmeden izler geçiyorken bizleri
Ardımdan tekrarlayıp ördüğüm sözcükleri
Ve hemen can verdiler iri gözlerin için
Mutlu aşk yoktur

Vakit çok geç artık hayatı öğrenmeye
Yüreğlerimiz birlikte ağlasın sabaha dek
En küçük şarkı için nice mutsuzluk gerek
Bir ürperişi nice pişmanlıkla ödemek
Nice hıçkırık gerek bir gitar ezgisine
Mutlu aşk yoktur

Bir tek aşk yoktur acıya garketmesin
Bir tek aşk yoktur kalpte açmasın yara
Bir tek aşk yoktur iz bırakmasın insanda
Ve senden daha fazla değil vatan aşkı da
Bir tek aşk yok yaşayan gözyaşı dökmeksizin
Mutlu aşk yoktur ama
Böyledir ikimizin aşkı da

Şarkı Söylüyorum

Şarkı söylüyorum zaman geçsin diye
Ömrümün şu son günlerinde
Don üstünde bir resim gibi
Memnun edişimiz Yüreğimizi
Taşlar atarken gölcük üstünde
Şarkı söylüyorum zaman geçsin diye

Harikalar gününü yaşadım
Siz ve ben hatırlayalım
Ve yılların duvarlarını aştım
Mucize yüklü kulaklarım
Değil ki devran eskisi gibi
Harikalar gününü yaşadım

Gidelim ki bu parmaklar çözülsün
Anımız gibi şerefiyle
İlk sen gözlerinle görürsün
Bizden alçak bulutları
Ve dizlerimizde çayır kuşları
Gidelim ki bu parmaklar çözülsün

Ay ışığı yaptık biz
Saraylarımız ve heykellerimiz için
Öldürüyorsalar bizi önemli midir
Geceler düşecektir bir bir
Komüncü oldu artık Çin
Ay ışığı yaptık biz

Söyleyeceğim ve Söyleyeceğimde
Bu hayat nice manzaralara sahne oldu
İnsan ulaşır doğal büyüklüğünü buldu
Sesi ormanlar dağlar
Sırlar ve denizler üstünde
Söyleyeceğim ve Söyleyeceğimde

Evet zaman geçsin diye şarkı söylüyorum
Kemana karşı yıpranır kemane
Taş ta kaydırmaca oyununda
Ve dokunaklı aşkım
Eğik gölgeme astığım

Şarkı söyleyerek geçiriyorum zamanı
Zaman geçsin diye şarkı söylüyorum

Şiir Sanatı

Mayıs'ta ölmüş dostlar için
Sadece ama sadece onlar için

İncelik olmalı kafiyelerimde
Gözyaşlarım gibi silahların üstünde

Ve tüm yaşayanlara
Değişse de rüzgarla

Ölüler adına orda bilensin dursun
O beyaz silahı pişmanlık duygusunun

Evli sözcükler yara almış sözcükler
Suçun basbas bağırdığı kafiyeler

Dibinde çıkararak acı bir hikayenin
Çifte su sesini küreklerin

Hem yağmur kadar adi
Parlayan bir cam gibi

Sanki geçitte ayna
Ölen iek bluzda

Çocuđun emberle oynaması
Ayın ırmakta yansıması

Dolaptaki güve otu
Bellekteki bir koku

Kafiyeler kafiyeler orda duyarım
Kırmızı ısısını kanın

Bize hatırlatın bunu
İnsanlar kadar zalim olduđumuzu

Ve yüređimiz gücünü yitirdi mi
Unutkanlık uykusundan uyandırın bizi

Sönmüş lambayı yakın yeniden
Yine ses gelsin boşalan kadehlerden

Ben hep şarkı söylemekteyim orda
Mayıs'ta ölen dostlarım arasında

Aragon

MUTLU ASK
YOKTUR

cevrenler :
gertrude durusoy
ahmet necdet

iN!

ADAM

Aragon'un ikinci şiir kitabı olan *Mouvement Perpetuel* (1926)'i, ba kentin günlük yaşamını arayan bir adamın öyküsünü ileyen *Le Paysan de Paris* (1926) adlı romanı izledi. 1927'de Komünist Partisi'ne girdi, bu partinin sanat ve edebiyat konularındaki sözcülüğüne üstlendi. 1928'de, yaşamının önemli olayını ya adı: Bu, kendisi gibi ünlü bir romancı olan Rus kökenli Elsa Triolet ile tanışmasıydı. 1939 yılında bir evliliğe dönülecek olan bu ilişki, Elsa'nın ölüm tarihi olan 16 Haziran 1970'e kadar sürdü. Elsa, Aragon'un şiirleri ve romanları için eşsiz bir esin kaynağıydı artık. Bu karışılma, O'nun gerçeküstücülerden kopması için de bir başlangıç oldu. 1930'da Sovyetler Birliği'ni ziyaret etti. Sosyalizmin kuruluşunu lirik bir biçimle dile getirdi: *Hourra l'Oural* (1934). Gerçeküstücülerle ilişkisini tamamen kesti¹.

Aragon, 1933'te romanlarıyla yeni bir dönemin kapısını aralıyordu. Gerçek dünyayı görme ve dile getirme çağıydı bu. *Le Monde Reel* (1933-1945) başlıklı dört ciltlik bir roman dizisinde, XX.yüzyıl başlarındaki Fransız toplumunu tarihsel bir perspektif içinde ve Marx'çı bir yazarın dikkatiyle ele aldı: *Les Cloches de Bale* (1933), *Les Beaux Quartiers* (1936), *Les Voyageurs de L'Imperiale* (1942) ve *Aurelien* (1945). Yazar, aynı toplumcu gerçekçi çizgisini, bu romanların bir uzantısı olan ve 1939-1940 dönemini anlatan *Les Communistes*'de de sürdürdü.

II.Dünya Savaşı'nda Fransa'nın Almanlar tarafından işgal edildiği yıllarda Aragon, Direniş Hareketi saflarında yer aldı. Savaş ve Direniş, en çok *Le Creve Coeur* (1941), *Cantique à Elsa* (1941), *Les Yeux d'Elsa* (1942), *Broceliande* (1942), *Le Musee Grevin* (1943) ve *La Diane française* (1945) adlı şiir kitaplarının ana temasını oluşturdu.

Aragon, savaş sonrasında da pek çok şiir yazdı. 1948'de *Le Nouveau Creve Coeur*'ü yayımladı. Onun, sırasıyla bu şiir kitapları izledi: *Les Yeux et la Memoire* (1954), *Mes Caravanes* (1954), *Le Roman inacheve* (1956), *Elsa* (1959), *Les poetes* (1960), *Le Fou d'Elsa* (1963), *Le Voyage de Hollande* (1964), *// ne m'est Paris que d'Elsa* (1964), *Elegie a Pablo Neruda* (1966), *Chambres, poemes du temps qui ne passe pas* (1969).

Ce Soir'in ortak yayın müdürlüğünü de yapan Aragon, 20 yıla yakın bir süreyle *Lettres françaises*'i yönetti (1953-1972). 1956'da *Litteratures sovietiques*'i yazdı ve SSCB'nin tarihini

yayımladı (*Les Deux Geants*, Andre Maurois ile birlikte). İkinci kez Lenin ödülüne layık görüldü. 1967'de Goncourt Akademisi'ne seçildiyse de bir yıl sonra istifa etti.

Aragon, Elsa'nın ölümünden sonra birisi *Henri Matisse* (1971), diğeri *TheatreRoman* (1974) olmak üzere iki roman ve 1982'de de *Les Adieux et autres Poemes* adlı bir şiir kitabı yayımladı. Yalnız kaldığı yıllarda, özellikle 1974'ten sonra, bütün şiirlerini gözden geçirmekteydi. 23 Aralık 1982'de Paris'te öldü.

Louis Aragon, 1942'de *Les Yeux d'Elsa* adlı kitabının önsözünde şöyle diyordu: "Şiir sanatı, zayıf olanı güzel'e dönüştürmenin simyasıdır"². O'nda vatan sevgisi ile eşit Elsa'ya olan büyük aşık, bazı şiirlerinde âdeta içiçe yaşamaktaydı. Biçim olarak Hugo'nun kullandığı "alexandrin" dizisini, O da severek kullanıyordu. Yine de, sadece ona başlı kalmayıp, biçim ve sözcük seçimi açısından, çarşada Fransız edebiyatına büyük bir özgünlük getirmeyi bildi. Bu edebiyat içinde yer alan hiçbir şiirin şiiri, Aragon'unkilere kadar arkı tırlmaya layık görülmedi³. Bestelenen çok sayıda şiiri, O'na yaygın bir ün kazandırdı. Aragon, Cremieux'nün kendisine yönelttiği "...hem kadın erkek çiftinin mutluluğunu savunuyorsunuz, hem de, o ünlü dizinizde *Mutlu Aşk Yoktur* diyorsunuz, peki bu görüşünüzle nasıl uzlaşabiliyorsunuz?" sorusuna şu yanıtı verdi:

"Kendimle uzlaşmak gibi bir arzum yok, olmadı da hiç. Georges Brassens'in bestelediği ve yaygınlaştırdığı *Mutlu Aşk Yoktur*, 1943'te yazdığım bir şiirin dizisidir(...) Söz konusu mutsuzluk, işgal yıllarının mutsuzluğu. Fransa'nın içinde bulunduğu o acıklı durumda mutlu bir aşık olabilir miydi?(...) Ortak bir mutsuzlukta bireysel mutlulukların olmayacağı teması, o zamanlar illedim bu tema, aslında, hemen hemen yazdığım tüm yapıtlarda da var. Gerçekte, bu şiirde ortaya konulan sorun, mutlu aşkın olup olmayacağı değil, mutlu çiftin olup olmayacağıdır. Kadın erkek çiftini, erkeğin ve kadının en yüce ekle olarak düşündüğümü söyleyemim. Umarım gelecek günler kadın erkek çiftine mutluluk taşırsın"⁴

(¹) Aragon, bu kopma'ya rağmen, gerçeküstücülük akımını hiçbir zaman kötülememiştir, tam tersi, onu gerçekçiliğe giden bir yol olarak kabul etmiştir: "Değer yargılarını yadsıyıcı tutumu yüzünden, 'dada'cılığını

sert ele tirilere ve tartı malara neden olmasından sonra, gerçeküstücülük, geçmi te ve hâldeki iirsel alanların boyutlarını açıkladı, bu alanlara ık tuttu, kayıtsızlık, bilinçsizlik ve bilgisizlik yüzünden unutulmuş karanlı ma gömülmü ve gömülme tehlikesiyle kar ı kar ıya kalmı yapıtları ve yazarları gün ı ı ma çıkardı. Gerçeküstücülü ün asıl de eri budur(...) Gerçeküstücülük, gerçekçili e giden bir yoldu, bunu bilmek gerek. Kanımca gerçekçilik, gerçeküstücülü ün mantuksal bir sonucudur". Ayrıntılı bilgi için bakınız: Louis Aragon, *Gerçekçili in Boyutları* (Çeviren: Erdo an Alkan), stanbul, 1985."de yayınları:26".

(?) Aragon, *Le Creve Coeur Les Yeux d'Elsa*, Londra, 1944, s.57.

—(?) Aragon'un arkıya dönü türülen iirlerinin geni bir listesi için bakınız: Georges Sadoul, *Aragon*, Paris, 1982, s.208 212. "Seghers, poetes d'aujourd'hui: 159".

(4) Aragon, *Gerçekçili in Boyutları*, s.35 36.

SAF PER EMBE

Sokaklar, kırlar, nereye ko maktaydım? Dönemeçlerde beni kovalıyordu aynalar, ba ka su birikintilerine do ru.

Ye il bulvarlar! Eskiden, gözlerimi e meksizin bakardım hayranlıkla, ama güne bir ortanca de il artık.

Fayton o simgesel arabayı oynuyor: Flore ile bu soluk dudaklı kız. Alçakgönüllü bir çayır için fazla lüks do rusu: bayraklarla donatın! tüm sevgililer pencerelerde olacak. Benim erefime mi? Yanılıyorsunuz.

Gün içime sızıyor. Benden ne ister beyaz aynalar ve kar ıla tı ım kadınlar? Yalan dolan mı? Böyle bir rengi yok ki kanımın.

Mart'ın yanan zifti üzerinde, ey kardelen çiçekleri! herkes anladı artık benim kalbimi.

Utandım, vah utandım!

MOB LYALI ODA

Univers Oteli ile Aveyron Oteli'nde
metro geçiyor pencereden
Toprak gözlü kız orda kavu acak belki de bana
Kalbim
gördü ümüz vakit ne diyece iz ona
tatlım say çiçekleri
duvarın çiçeklerini say
Kalbim nadasa alınmı tarla
Dikkat
Pek sa lam de il merdiven
Niçin bir çoban kızı de ilsin sen
Â ıkları Mezopotamya'ya götüren

MUTASAVVIF MASKARA

Asansör hep nefes nefese iniyordu
ve hep çıkmaktaydı merdiven
Bu hanım söylenenleri duymaz
yapmacık tavırlı
handiyse a ktan söz edecektim ona
ah bu komi
komik bıyı ı ve ka larıyla
ne yapay
Ben çekerken onları ba ırdı
garip garip
Ne gördüm Bu soylu kadını i te
Bayım hafifme rep de ilim ben
Yuh sana çirkin kız
Allah'tan bizim
bavullarımız var domuz derisinden
her eye dayanıklı
Buradaki
Yirmi dolar
çindekiyse bin
Hep aynı dizgedir bu
Ne ölçü var
ne mantık
tatsız konu

FÜG

Bir sevinç patlar üçe
lir'le ölçülmü zaman
Ormanda patlar sevinç
söyleyemeyece im
Dönsün ba lar güllü ler
kimin a kına
neyin a kına

benim a kıma

AKROBAT

Kanlı kollar Evliya otu kadar ne eli
Hiperbol yeniden dü er Eller

Ku lar sayılardır
Cebir'se konmu a açlara
Rousseaux'dur çizen gökyüzünün portesinde
bu tekdüze müzi i

Ya am için yüz Yüzlerce

Dövme yapan

Atarım perendemi surların üzerinde

MADAME TUSSAUD

Sessiz çalışlıklar Siyah taftalar Redingotlar Cinayetler
Aynı gri bakı a sahiptir bütün mankenler

Ama bu lord çok berbat bir yerde dansetmi Paris'te
Altın di leri ve favorileri var onun
kirlı

Strand sarı bir sisle izliyor salonlarda

Tozlu kıvrımlarda iz bırakan gö üslükler
kendilerini ihmal ediyor bu beyfendiler Öylesine mutlu
yarı sosyetik bir hanımı öldürmekten
Hindistan'da

Çılgınlıklar yaptı bu subaylar
Morglarını terkettiler bir evlilik u runa
morganatik olan
nsan e lenebilir gezilerde
ayet rugan pabuçları kirlenmemi se
yurt dı ında ceza yenmiyor öyle cinayetlerden
Seve seve öldürürdüm bu skoç kraliçesini
Fransa'ya bakıp da iirler söyleyen

Ama altüst ederdim her türlü ticareti

OPERA A I ININ ARKISI

A k tatlı yatak çar afı
kalbimse yorganıdır onun
kırı ık
öylesine gev ek kollarım bacaklarım
hafifçe açılmı dudaklarım
yan bakıyor gözlerim
yalancı gökler için
ki vücutla çama ır
hep aynı kokudadır
ate li olmam için

JEAN BAPTISTE A.'NİN YA AMI

Bir gölge güne in ortasında uyuyor
altın güne

Jean Bart

Kara me eli caddede

Fakat sabırlı olun

Ben daha do mu de ildim o zamanlar

Tren yeniden yola çıkar

ROSA gül ve bu mürekkep tadı ey çocuklu um

Cos oc'yi hesaplayın

ye göre

Gençli im Aperitif ki çok az görmü tü onu
bir cafe'nin aynaları usanmı bunca sinekten
Gençlik ve tüm a ızlan öpmedim ben

Koridorun sonuna ilk önce varan

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ÖLÜ

Bir gölge güne in ortasında uyuyor o da göz

P YADEN N KAFAYI OYNATMASI

Hortlak çocuk insan yarıyor
ta direklerin arasında

2PIR kafasının ölçüsü

(Kule çıkıyor gö e dikkat)

Sarho sesiyle nasıl da de i yiyor

Yanlı ya da do ru korkutur içi saman dolu kartalı

sıcak yüzünden

renk yüzünden

acı yüzünden

im ir top bir daha hiç mi hiç dü meyecek

Beyaz tahta ucuna çelik çoma ın

HEYKEL

ehvet Güne yeme i
Ölüyorum Salya Uyku
Çalın sabah çanlarını
Kloroform maskesi A k
boylu boyunca yuvarlanıyorum
Aslında

Uçurum

Yatak halısı ölmedi
Kıpır kıpırdır arki söylerken alçak sesle
Panter panter
Vücudum durmuyor kırık ları altında çar afların
Denizde bir adam Mürekkep
Akıntıyla sürüklenmi

TALYAN D LBER

Pablo Picasso'ya

Mavi ve onun yelkenleri
Sa lıklı kollar
Yazlık kremler
Büyük güzelli i

Ama ne kadar etkiler
Onu sevmek isteyen i
(Denizden söz açmak
Düzyazının dı ında)

En budalası bile
yuvarlak gözleriyle
Akıllıca pazarlar
Bu alnın yakınında

Ey tatlı sevgilim
Kur un güne inde
Dikine bakı ın
Ve altın rengi tenin

PROGRAM

Seni betimlerken
Tüm ayak bilekleri
Çıkıp gelirler ruha
Tıpkı tükürükler gibi

Senin saçlarında
Geçmişin aksini
Duruyorsun hâlâ
Parlak bir kâğıt gibi

Getirsin dudakların
Sözcükleri kötülüğü ve ateşi

Ama bir lâv tonuyla
Hayır'dır sesin söylediği

Katillerin bulduğu yerde
Kan ve boya taptaze
Soğuk kokusu
Cinayetini leniyor yemekten sonra
Mumlar etkili olmayacak yeteri kadar
Elbette ihtiyaç duyacağız ufak tefek
âletlere
Herkes maske takıyor
Soyutların kadifesi
Beyfendi galiba Opera balosuna gidiyor
Bütün cinayetler La Muette'te leniyor
Vesaire
Sadece kullanılacak parayı görüyorlar Sarig
Fransa'nın en büyük isimleri var benim çetemde
Çiçek buketleri Güveni kötüye kullanıyorlar
Paris'i onursuzlukuma bulaştırıyorum Yarı
Borsaya darbe vurdu
Uzak da olsa umut yüreğine su serper suç ortaklarının
eytan makinası gelincinin tam ortasında
Uzun süre sürdüremeyecekler zenginliklerini şimdi onlarda
sıra
Kırık camların gazeteden yıldızı
Bilirim matkapların zayıf noktalarını
arkadaşlarım
insan amacına varır gözden yoksun ihbarlarla
Zehir Köpüklü bira
hanet ya da
Bunu Tahta atın yemini
Onu teslim ediyorum polise
Ötekiler ellerini ovuşturuyorlar sevinerek
Bir şey kaybetmiyorsunuz beklemekle

Bu gece denizde kazalar olacak
Suikastlar Kaygılar
Ölüm kan gölüne çeviriyor yatak odasındaki halıları
ki dost daha sonra sıra karde imde
Gülümseyerek bakıyor bana ve gösteriyorum ben de ona
di li biri oldu umu
Kim kimi bo acak böyle
Elele Kur'a mı çekelim kurbanı saptamak için
Saldırı ilmik
Cehennemi boyluyor kim konu tuysa
Katil aya a kalkıyor ve diyor
ntihar
Dünyanın sonu
Bayrakların sarılması deniz kabu u
Katrın sırlan Me aleler
Delik de ik olmu meyve Kur un düdük
Soykırım gereksiz kılıyorum ve zevk için
ve tanımıyorum ye il ve beyaz geçmi i
Yarı a sokuyorum anar iyi
bütün kitaplarda ve garlarda

Ç I IKLAR GAZ NOSU

Moda olmu plajlarda bir ak am bir ezgi çalınır
Bu ezgiyle küçük atlar korkunç hızlı ko ar
Ve kız dü üp bayılır ve Weber'in adını mırıldanır
Bendenizse Webr der ve denize bakar

TEKSÖZCÜK SÖYLEMEDEN

Ihlamur gecesi Yaz
Alçak sesle konu uluyor kapılarda
Herkes dinliyor benim ayak seslerimi
ve kalbimin atı larını asfaltın üzerinde

Size ne benim çektim acılardan

Gecenin mehin gözlüğü Çıplaklık
Denize giden yol
kendi içime taşıyor beni
Mek parmak kala yok olmama

*Acının polipleri öbek öbek
Yosunlar Mercanlar Biricik dostlarım benim*

Gölgede kimse anlayamaz sızlanmalarımın nedenini
Simsiyah bir kallelik

ENTR KA (bildik bir hava)

Köklerin en iyisi bu
HER DERDE DEVA

TA ÇATLATMAK

Kı günleri Kıymıklar
Arkadaşım gözleri kızarmı
Yürüyor cenazenin ardından Ayna
Ölüyü kıskanıyorum

İnsanlar sinekler gibi ölüp gidiyorlar
Yanılgımı söylüyorlar alçak sesle
Mavi güne Çatlak dudaklar Korku
Sokaklarda dolaşıyorum kötülük düünmeden
airin imgesiyle ve tuzakçının gölgesiyle

Bana elenceler sunuyorlar

portakallar

Dişlerim Ürperti Ateş Saplantı
Tüm mangallar hurda pazarına
Yapacağım tek şey kaldı soğuktan ölmek
herkesin önünde

CAN S M D

Bir kar'ın kar'ına
bir çocuk bir kez
attı kendi canını
ve bilmiyordu
kapatıyor gözkapaklarını

Bir çift
Bir erkekle bir kadın söylemek istedi i
bir kez bir kez
bütün bir yol boyunca
bir çift ikisinin meydana getirdi i

So uk ve sıcak bir kez
Oysa az daha
Oysa ba lamı tı
arkı söylüyordu
yedi i bir çörek güne te çörek

Çöre in resmi suda
Bir kez suda bir kez
bir su nehriydi bu
Su ıslatır bembeyaz
Islak çiçek

HARABELERDE BA İRA ÇA İRA
OKUNACAK R

kimiz tükürelim ikimiz
Sevdi imizin üzerine
Sevdi i üzerine ikimizin
Dilersen zira bu ikisi
Tam bir vals havasıdır ve tahmin ediyorum
Aramızda geçen karanlık ve o e siz eyi
Terkedilmi aynaların diyalogu gibi
Emanete alınmı bir yerde belki Foligno
Ya da Auvergne yöresi La Bourboule
Kimi isimler uzak bir gökgürültüsüyle yüklüdür
ster misin tükürelim ikimiz bu büyük yörelere
Orada kiralık küçük otomobiller gezinmekte
ster misin zira bir ey daha gerekli
Bir ey
Bizi birle tirsin ister misin tükürelim
kimiz bu bir valstir
Bir çe it rahat a layı
Tükürelim küçük otomobilleri tükürelim
Tükürelim emir böyle
Bir aynalar valsı
Bir diyalog hiçbir yerde
Dinle bu kocaman yöreleri orada rüzgâr
Sevdi imizin üzerine a lar
Birisi bir attır yere dirse ini dayar
Öbürü bir bez sallayan ölü öbürü
Senin adımlarının izi Bo bir köyü hatırlıyorum
Yanmı bir da m omuzunda
Senin omuzunu hatırlıyorum
Senin dirse ini hatırlıyorum
Senin çama ırını hatırlıyorum
Senin ayak seslerini hatırlıyorum

Atsız bir kenti hatırlıyorum
Yanıp tutu an bakı mı hatırlıyorum
Bo kalbim bir ölü Mazeppa bir atın
Önümde götürdü ü da daki o gün gibi
Co ku ko u umu hızlandırdı katledilmi me eler arasında
Gelece i sezerek kanayan o sırada
Mavi kamyonlar üzerinde zayıflarken gün ı ı ı
O kadar çok ey hatırlıyorum
O kadar çok ak am
O kadar çok oda
O kadar çok basamak
O kadar çok öfke
O kadar çok durak bombo yerlerde
Ki orda gizemin ruhu uyanıyordu yine benzer ekilde
Kör bir çocu un çı lı ma bir sınır istasyonunda
Hatırlıyorum
Geçmi zamanda konu uyorum Canınız isterse
Alay edin sözlerimin sesiyle
Sevdi Vardı Geldi Ok adı
Bekledi Gözledi gıcırdayan merdivenleri
Ey kaba güçler ey hayalet gören bir insanım ben
Bekledi bekledi derin kuyuları
Ölece imi sandım beklemekten
Sessizlik kalem açıyordu sokaklarda
Bu oflayan puflayan taksi ba ka bir yerde ölmeye gidiyor
Bekledi bekledi bo uk sesleri
Kapının önünde kapıların dilini
Evlerin hıçkırı mını bekledi
Tanıdık e yalar ahyordu sırasıyla
Bekledi hayaletsel görünümünü bekledi
Kaçan mahkûmların Bekledi
Bekledi Allah belânı versin
Bir ı ıklar zindanından ve birdenbire
Hayır Aptal Hayır
Budala

Ayakkabı yürüdü yün halının üzerinde
Yeni dönüyorum
Sevdi sevdi sevdi ama ne kadar çok bilemezsin
Sevdi geçmi zaman bu
Sevdi sevdi sevdi sevdi sevdi
Ey kaba güçler
Ne kadar da cüretkâr oluyorlar
A ktan bir ye en öyküsüyümü gibi söz açanlar
Yuh be tüm bu dalavereler için
Biliyor musun ne zaman gerçek bir öykü olur
A k
Biliyor musun
Her nefes faciaya dönü tü ü zaman
Günün renkleri bir gülü ün sonucu oldu u zaman
Bir hava bir gölgenin gölgesi ortaya atılan bir isim
Her ey yandı ı ve aslında bilindi i zaman
Her ey yandı ı
Ve söylendi i zaman Her ey yanıyor
Ve gök etrafa da ılmı kum tadındayken
A k ahlâksızlar a k sizin için
Beraber yatmaya varmak demek
Varmaya
Ya sonra Ha ha bütün a k bundadır
Ya sonra
Konu abiliyoruz ne oldu unu
Yıllarca birlikte yatmak
Duyuyor musunuz
Yıllarca
Vebalılarla dolu bir geminin güvertesinde
Dü en yelkenler gibi
Geçenlerde gördü üm bir filmde
Teker teker
Beyaz gül kırmızı gül gibi ölmekte
Onca duyulandıran nedir beni
Bu son sözcüklerde

Belki son sözcü ü bir sözcük ki
çinde her ey merhametsiz korkunç onarımı olanaksız
Ve acı Panter sözcü ü Elektrik sözcü ü
Sandalye
En son a k sözcü ü dü ünün bir kez
Ve son öpücük ve en son
Gev eme
Ve en son uyku Bak ne garip
En son geceyi dü ünüyordum ben sadece
Ah her ey bu korkunç anlama geliyor
Ben en son anları demek istemi tim
En son vedala maları en son nefesi
En son bakı ı
Deh et deh et deh et
Yıllar boyunca deh et
Tükürelim dilersen
Birlikte sevdi imize
A ka tükürelim
Açık kalmı yataklarımıza
Susunlu umuza ve fısılda malara
Yıldızlara olsalar bile
Senin gözlerin
Güne e olsa bile
Senin di lerin
Sonsuzlu a olsa bile
Senin a zın
Ve a kımıza
Olsa bile
SENin a kın
Tükürelim dilersen

ÇA DA KURTLA MA

Hüznün ço u adalar arasında
dilencilik yapan kör bir general olmadı ı gibi
Opera Caddesi de de ildir sabahın
üçünde
nsan hüznüne sınır yoktur
Her zaman konacak bir ta vardır piramidine gözya mın
Emin misiniz acı duydu unuzdan bo ulmu bir kadın kadar
her eyin bitti ini bildi i an artık bo ulaca ndan
Emin misiniz daha iyi olmadı ndan
bo ulmu olmak e er önümüzdeki saatlerin bıçaklarını
dü ünürsen
Ben çoktan ya amaktayım son dakikamı
Görünmeyen ve süren bir can çeki mesidir çi nedi im kum
Zaman zaman berberde kestirdi im alevler
ne oldu umun i aretidir içimdeki kara cehennemim
Tıpkı mezarsız kalan cesetler gibi
nsanlar dola maktaki gözlerimin bahçesinde
Anla ılmaz dü görenler
ya da ben mi tokat yedim kurumu bir elden
bu kalabalık çölde bu çorak çiçekler arasında
Seviyor ve seviliyorum Bir tek ey yok bizi ayıran
Niçin hüzne bula malı o ahane yüre inde a kın
Ba ını sallıyor herkes Biliyorum Ba tanba a aptallık
Seviyorum ama ya am yine de ölünceye kadar çekilmez
Seviyorum ama yine de biraz sonra ulumam gerekecek
Ayaklarımla sürüklüyorum hayalet mantosunu
artdü üncelerin
Bir olgunla ma zinciri en içsel acılarla
ıngırıyor son derece zavallı ayaklarımda
Seviyorum ve sevi yoruz fakat bir batı ın ortasında
fakat bir kılıcın ucunda ve yapmamam
görmek istemem sana verece i acıyı

Sevgilim senin gözlerin bu hazdan uzak kalmakla dönmü
gözlerin
Kerpetenle çıkarılsın yüre im benden
kopan ba ımla da bitsin bu i
Mürekkebe benzer bir süt içiyorum ve ö le vakti
bataklıktaki kömür gibi
orda solmaktadır yosun kendime benzetti im aynalarda
Seni seviyorum seviyorum ama
atlamak anında bir ambardayken Sabırsızlık
Çirkin sabırsızlık çok acıyıp acımayaca ını ö renerek
Evren belki de yargılar bir suçluyu benim ki ili imde
ve hataları ve tutumu kaydedecek sadece
Sabah gazetelerindeki metresinin yanında uyurken
kafasını kesen bu adam mahkemede a lıyordu
Yatak odasında öldürmü tü onu ve ardından
ilkin bir bıçak sonra da testere ile kilerde
koparmı tı sevimli ba ı koymak amacıyla vücudu
maalesef dar gelen bir çuvala
Mahkemede hıçkırarak a lıyordu
Biz palmiye a acının yapraklan gibi de il miyiz
Onlar ki yapı ık büyür çiçek açar ve meyve verirler
bir imge sunmak için olgun a ktan
Sonbahar ı ıklı dü dolu elleriyle geliyor
Nedir bana gözya ı döktüren bu suç
A kım ya ıyor bak Hadi görün sevgilim
Hiçbir eyi kanıtlayamazsınız Yalancı kanıt bir orman gibi
ye il
yayılıyor kargaların bo yere öttü ü ufukta
Yalnız her a açta sallanan asımlı biri var
ve kan lekesi her yaprakta
Hangisi en kötüsüdür gö ün afa mın ya da ak am ziftinin
Bilmem nedir beni alıkoyan bulvardaki insanları ısırılmaktan
Bir tufanın ilk dalgası olabilir içimde yükselen hüznün
ki onun yanında baya ı bir vidanjörün devrilmesi gibi
Binbe yüz kırk birdeydi hatırlıyorum

Pavia yakınlarında
yakalandı im vakit dola tı im kırda
hastalı ımın ilk belirtileriyle bo u urken
gerçe i söyledi imde inanmak istemedi köylüler
Beni kızgın bir kurt gibi görmek istemediler
insan derim nedeniyle ve deneysel bilimin
sürekli üphedileri
bendeki kurt derisinin deri ile et arasında
saklı oldu unu itiraf etti im zaman
hançerleriyle yardılar gövdemi kol ve bacaklarımı
gözden geçirmek için melankolik savlarımı
Yüzüme dokunmadılar
korkunç iirselli inden korkarak yüz çizgilerimin
ten nedir beni mezarlarda ulumaya
Çürümü sevgililerin uyudu u
tozu mutlak ekilde karı tırmaya sürükleyen nedir beni
Topraktan neler çıkarıyorsun sanki canlı ı ı a
yetmez mi canlıların yaralan
Banadır elektrik sandalyesinde ölüme mahkûm edilmi lerin
karanlık konu ması
en son sözcükleri giyotine gidenlerin
Varolu oyulmu bir gözdür yi anlayın beni
oyulan bir göz her an
sonsuz bir harakiridir Kuduruyorum
görünce çı lıklarımın kar ısındaki aptal sessizli i
te bunun için iki yüzlü çukurlardan çıkarmak istiyorum
iddetli bir ölümden ölenleri korkan gözbebekleriyle
duvarlar arasından çıkarmak istiyorum felâketzedeleri
ki hâlâ deh et saçar duru larıyla iskeletleri
ve son derece uyar ya adı ımız bu günlere
Kom u hanım tam diyordu ki
kendini suya atanlar vardır
Dünyaya salyayla gelen köpüren bir hayvansam e er
çok kolay olurdu i i bitirmek

Sevgilim sevgilim duyuyor musun bu küfrü
A kın solgunlu u de il ölümün solgunlu u da de il
kurtların solgunlu udur yüzümdeki
Ölmek elimde de il bu koca çiçek yüzünden
dayanamadı imdan çene inin kapanmasına

Büyük bir ilerleme kaydedilmi i kence konusunda
benim üzerimde kobay olan benim
Yırtıcı bir kobay iki eli
iki kapıya sıkı tırlımı
a k ölüm
ve soyut devler zorluyor bu iki kapıyı
sanki hiçbir çaba harcamadan yapılan
bir müzikhol numarasının kendine güvenen rahatlı ıyla
Hiç farketmedin mi saygısız sözlere benzedi ini
öpücüklerimin
dört bir yana çekilen kölelerin son söyleyebildikleri
Hiç farketmedin mi beni öldürürken benim seni sevdi imi
Hep son defayımı gibi zevk alıyorum senin kollarında
utanmadan
Kolların o kadar güzel ki
en korkuncu i te

Her ey çok yabancı ekilde sona erecek
Sevgilimi hayvanlara attırırdım senin yerinde olsam
ya da bir ruh doktoruna götürürdüm onu gizlice
ya da kanına girerdim gözümü bile kırpmadan
sevgilim
uykusundayken çıplak ve renksiz
birlikte geçirdi imiz güzel günlerin uyudu u
mezarlar etrafında ortaya çıksın kurtlar sevgilim

NADIEJDINSK 1895

ki yol dünyaya geldi bu sene
Biri demiryolu öteki çıplak ayaklar için
Türküsü o tanımadı ımız ki ilerin
bir baca gölgesinde

Nadiejdinski Zavod Fabrika
topraktan çıkıyor çiçeklerle
Bahar acılarımıza gülüyor i te
Gökyüzü gözlerinin hemen yaniba ında

A ustosun uzun ak amlan nedense
kimse bilmez dü ürür yıldızları
çok yava tatlı tatlı
rastlanan gözler gibi felâket günlerinde

En büyük olay ate tir orda
Bizim *gibi* açtır demir oca ı
Uykusuz gecelerin yok bitece i
Gölge bekler erke i kadınıyla

Y RM YIL SONRA

Haftanın bu son günü senin de
dostum gözlerin kapanıverir
Sabah kendili inden çıkıp gelir
rengi uçmu tören alayı ile

Yaz sona erdi i te sonbahar
kı ise sevmez çıplak ayakları
Hiç kimseden bir ey ne istedi ne aldı
yanımıza kadar gelen çocuklar

Ey dönen dünya ey atlıkarınca
Ama kasanın ba ndaki patronlar
bizi zehirleyen havayla ya ıyorlar
Kar yine kar yine kar

Zaman tekdüze arabasını buldu yeniden
Yeniden ko tu a ır ve kızıl renkli öküzlerini kı tır gelen
Gök altın yapraklar arasında çukurlar açıyor
Elektroskopik Ekim ayı titredi ama kendinden geçiyor

Charles'h günler i te Korkak krallarız biz
neklerimizin gev ek adımlarına uymu tur dü lerimiz
Haberimiz yok gibidir tarlaların dibindeki ölümden
Habersizdir batan güne tan'ın yapıp ettiklerinden

Terkedilmi evlerin içinde dola ırız
ikayetsiz fikirsiz zincirsiz ak çar afsız
Aydınlık gün hortlakları ö le hayaletleri
A ktan dem vuran bir ya amın görüntüleri

Tekrar kavu uruz biz de alı kanlıklarımıza
Unutu un vestiyerinde yirmi yıl sonra
Bin Latude hücrelerinde hep o eski havalarda
Ve sanırsın hiçbir ey etki etmez onlara

Mekanik cümlelerin ça ı yeniden ba lar
Ve insan gururunu günün birinde bo lar
Romans'dır dudaklarda kalan aptalca ezgi
O radyo sayesinde çok fazla dinledi i

Yirmi yıl Sadece bir çocukluk süresi
Ve bu a abeyli imizin sert cezası de il mi
Küçükleri tekrar görmek yirmi yılın ardından
O günkü masumları bizimle gitmi olan

Yirmi yıl sonra Bu alay dolu bir ba lık ya amımızın
Tümünü kapsayan ve Baba Alexander Dumas'nın
Üç alaycı sözcü ünde yolunu a ırır dü
Senin sevdi inin gölgesine bürünmü

Bir tek o vardır en güzel ve en tatlı
Bir tek odur suda duran bir kızıl Ekim tıpkı
Bir tek o hem korku ve hem umut a kım
Ve yazmasını bekleyerek günleri saymaktayım

Sen o olgun yarısını aldın ancak ya amdan
Ey kadını bu bize cimrice verilmi olan
Fakat mutlu geçen olgunluk dolu yıllar
kisi diyorlardı bizden söz açanlar

Hiçbir kaybın olmadı bu kötü delikanlıdan
Uzaklarda bir i aret gibi yoklara karı an
Daha do rusu okyanus kıyısına çizilmi bir harf gibi
Onu tanımadın sen bu gölgeyi bu hiç'i

nsan de i ir elbet gökteki bulutlar gibi
Yüzümde gezdirirdin tatlı tatlı elini
Ve alnım büründü ü o kaygılı hâl üzre
Duraklayıp saçların akla tı ı bir yerde

Ey a kım ey sevgilim var olan bir tek sensin
Bu hüzünlü saatinde batan güne in
Orda yitirmekteyim iirimini ipini
Ya amımın ipini ve sevinci ve sesi
Çünkü sana tekrarlamak istiyordum Seni sevdi imi
Ama bu söz acı veriyor bana sensiz söylendi mi

AYRIDÜ MÜ SEVGİLER

Bir garda tıpkı sa ır ve dilsizler gibi
Acıklı bir dil konu arak gürültünün koyula tı ı yerde
Garip hareketler yapıyor ayrı dü mü sevgililer
Kı ın ve silahların beyaz sessizli inde
Ve gecelerin bakarasında olu maya geldi i vakit yeniden
Dü onun ate parmakları bulutlarda kesi irse
Ne yazık ki demir ku ların üzerine olur
Bu tarlaku u de il Ey yabanıl Romeo'lar
Ve bülbül de de il cehenneme dönen gökte

A açlar insanlar duvarlar
Hava bej rengi bej ve bej
Anılar gibi duygulandılar
Karla kaplı bir dünyada
Geldi i an Fakat a k da
Yine bulur arpejini
Hüzün dolu bir mektup ölesiye
Hüzün dolu bir mektup ölesiye

Kı birisinin yalnızlı ma benzer
Kı tadır arki söyleyen kristaller
Donmu arabın anlamsızla tı ı yerde
Hüzünlü bir türkünün yava ladı ı yerde
Ve beni saran müzik
Çalar çalar çalar saatleri
Yelkovan döner ve gıcırdar zaman
Yelkovan döner gıcırdar zaman

Altın e im kasımpatım benim
Mektubun niçin o kadar acı
Seviyorsam seni niçin mektubun
Açık denizde bir geminin batması gibi

Öylesine çı lıklar atar
Acı rüzgârların bastırđı ı çı lıklar
Kendi uyaklarının titreyi iyle
Kendi suçlarının titreyi iyle

Sevgilim geriye kalan ne var
Sadece sözcükler bizim dudak boyamız
Sadece donmu sözler bir ökseye takılan
Gün ki umutsuz ekilde do ar
Dü görür sürünür ölür do ar yeniden
Gesvres atosunun hendeklerinde
Borunun benim için çaldı ı yerde
Borunun senin için çaldı ı yerde

Biricik hazinemizi yarataca ım bu sözcüklerden
Azizlerin önüne konan sevinç dolu buketler
Ve onları uzataca ım tatlım bu sümbülleri
Bu yörekent leylaklarının yav anların mavisini
Ve kadife bademi dallarıyla satılan
Mayıs panayırlarında o beyaz çanlar gibi
Mügenin bizim toplamaya gitmeyece imiz taa
Taa ah çiçekli sözcükler gev er orda
Çiçekler döker çiçeklerini esintisiyle rüzgârın
Ve kapanır gözler cezayir menek eleri gibi
Yine de arkılar söyleyece im senin için yankı verinceye
kadar
Seni sonsuz sevecek olan yüre imdeki kırmızı kan
Bu nakarat bir tralallam gibi gelebilir insana
Belki de bir gün söyledi i sözcükler
Bu yıpranmı bu basit yüre in i areti olacak
ahane bir dünyanın bir tek sen bileceksin
Güne panldıyorsa ve titriyorsa sevda
Bunun nedeni sonbaharda bile inanmayarak ilkbahara
Ben ba kalarınıninkine benzemeyen bir tralallam söylemi
olaca ım

Y R M YA VALSI

Rüzgâr için iyi gece için iyi so uk için iyi
Yürüyü ve çamur ve mermiler için iyi
Efsane için iyi çile yolu için iyi
Uzun ak amlar ve varolmayı için iyi müthi balo
Orda dansedeceksin küçükken benim dansetti im gibi
nsanlık dı ı bir orkestra partiyonunda
Korku için yaylım ate için fareler için iyi
Güzel ekmek kadar iyi ve marul kadar iyi

Fakat kur'a çekmi erlerin güne i do uyor i te
Dönüyor yirmi ya valsi Paris'in içinde

Mazgaldaki korku ve tanyerindeki rakı için iyi
Bekleyi fırtına ve devriyeler için iyi
Ve sinyallerin yükseldi i sessizlik için iyi
Gençlik geçmektedir yürekse paslanmakta
A k ve ölüm için iyi unutu için iyi
Sava ların gölgesiyle ya murun mantosu içinde
Ba ka yatak yok kıvrılıp yatmı canlı asker çocuklar
Ne var ki boyunuzla göre önceden kazılmı mezar

Meyhanelerden geçiyor yirmi ya valsi
Patlıyor metro a ızlarında bir kakhaha gibi

Ey eski dönemler yokolmu dü ler
Onbe liler onaltılılar onyedililer dinleyin Mırıldanarak
Bizim gibi söylüyorlar bu arkıyı ve bizim gibi inanarak
Ve bizim zamanımızdaki gibi Ba ı lasın onları Tanrı
Ya amlarından üstündür onlara göre bir tek sarho luk ânı
Bir çılgınlık ânı bir mutluluk ânı
Ne haberleri var ki dünyadan ve ya amak belki de
Genç ya ta ölmekmi Anneci im sadece

Bunun için iyi unun için iyi yi iyi iyi Sevgili
dostlarım gidiyorum Yirmi ya Silah altına alınmak için iyi

Ah ba lıyor vals ve dans eden ki i âdet üzere
Bro lar satın alıyor esmer tenli seyyar satıcılara
Fakat Madelon'un kızı arkısını söylüyor bu kez
Kırkımı geçtim Onların yirmi ya ı yakındır bana
Saint Germain bulvarı ile Saint Honore soka ı
Kırklıkların sırmalarla süslü yakaları
yi sözcü ü tekrarlanır altın yaldızlı harflerle
Onlarla birlikte ya amın e lenceli oldu una inanmak
istiyorum ben de

Unutaca ım unutaca ım unutaca ım unutaca ım
Sürüklüyor beni yirmi ya valsi Unutaca ım
Kırk ya ında oldu umu 40 yılında

LKBAHAR

Uzun çı lıklarını dinliyordum Escaut üzerindeki
mavnaların
Ve gece uyanıyordu ate li bir kadın gibi
Radyoda arkılar ne var ki o da yaralamakta a kın
Dolandı ı bu beylik havaya dü en yüre i

Bir kız dü görüyordu bir geminin güvertesinde
Yanına uzanmı bir erkek bu gördü üm neydi dü görürken
herkes
Bir ses yükseldi ordan Yakında görü mek üzere
Fısıldıyordu Norveç'te de öldü ünü bir ba ka ses

Ey sınır halkı ey sınırların halkı özlemlerinizi her an
Kanallar gibi akıp gidiyor yabancı bir ülkeye
Fransa burda bitiyor burda ise Belçika'dır ba layan
Gökyüzü hiç de i ir m bayrakların de i ti i yerde

Hep onu beklemekle geçti bütün yılımız
Gelsin diye bu güzel ay gözlerin menek eye kesti i
Bir arabı ya arken yorgun damarlarımız
Elma a açlarının çiçekleridir günün tülde peçesi

Hep onu bekledik bu yeni do an Mesih'i
A ktan ölen bu Tann'yı otlar biçilmeden önce
Bu kez o kadar çok bekletti ki bizi
Hiç kimse inanmıyordu hapishaneler bile

Toprak rengi ve dünyaya kapalı mi ferlerle
Maskelerle ve yüreklerimizin nasırıyla asker olarak
Bizdik gözetleyen ça cıl canavarları hem de
Bütün kı elde silah yükümüzü iki büklüm ta ıyarak

Herkes güler çıplak yatanları dü ündü ü zaman
Bir de çocukları kaykay'lanıyla ortasında sokakların
Ah elbette ki Euler iki gözü de kör olan
ncelemi tir e itsizli ini gezegen yıldızların

Ama bizler gözden yoksun bizler a ksız ve beyinsiz
Kendimizin dı nda ya ayan hayaletler
Bizdik yenilenmeyi bo yere bekleyen biz
O eski küfürleri icâdeden de bizler

Ya ayacak mıyız tekrar ey sahte ölüler yoksa
En sonunda açılan bir kapı mıdır bu
Çıkıp gelen ilkbahar mı ve sanki bir dokunu la
Rüzgârı allak bullak eder onun kokusu

Oysa kimin için çiçekler sevdi im senin için yalnız
Ve en güzel ilkbahar ne yapaca ım bilmem
Sensiz en güzel Nisan sensiz en güzel Mayıs
Sensiz ancak bir yastır sensiz ancak cehennem

Geri verin göklerimi müzi imi verin bana
E imi verin bana onsuz ne renk ne de arkı
Mayıs tensel bir yokluk o yanımda olmayınca
Güne bana bir hakaret gölge ise büyük acı

Taze akıllar genç çılgınlıklar
Nereye gider kralların hortlakları
Ve ça cıl Ofelia'lar
Bizim korkunç dünyamızdır
De i tirir Danimarka Krallı ı'nı

nsan Çürümü senin krallı ın
Vah vah zavallı Yorick sen
Ve zavallı Pierre zavallı Guillaume
Ölmü sünüz dü cül dü lerden
Amerika'yı ke fetmeden

Sava istemedi Kral
O sever daha çok tragedyalı
Eskiden kabul etmi ti saray
Hesabıyla ünlü Inaudi
Kraliçe alkı tutmadı

Hazreti sorarsan o mezarlıkta
Kalbi delik bilmem hangi bakanın
Polonius ise kapının alt yanında
Çivilenmi sıçan gibi duvarda geberiyor
Hamlet hey Allah'ım bu iyi bir oyun

Ceplerinizi doldurmaya her zaman hazır
O fazla ki iye benziyorsunuz
Rosenkrantz Guldenstram kuklalar
Siz ki size ho görüyle davrananı
Para yüzünden öldürüyorsunuz

Ama bu dizeleri gösterdi im
O ba çavvı yardımcısı var ya
Benzedi im her eyde yitip gidiyor
İle de kim oldu umu bilmek istiyor
Ve ben Kim bilir diyorum ona

Bu gösterilerin anahtarı bende
Ho uma gidiyor Ben diyebilmek
Bu giz iyice hırpalanır
Sizi incitiyorsa ne yapalım yani
Oyunun sırrı bende kalır

Nereden bileyim ben kimim siz kimsiniz
Ey atsız atlılar zira
Aradı mız vakit yem torbalarınızda
Teneke taba mızı veya barda mızı
Baloyu dansı dibe i dü lersiniz

Sizin gibi dü kurulur Prens'im
Pekâlâ hakkımız var biraz da
Olmak ya da olmamak Hayret do rusu
Kırları dola ırız biraz
Arazi arabalarımızla

Bize ilgi duyan kadınlar
Okumaya çalı ırlar amblemlerimizi
Sfenksler bunu dragon süvarileri bilir
Ve ideal DLM'ler
Sorumlarıyla cedelle ırlar

Sigara dans içki ve yemek
Ve yürek ah çeker Mayıs gelince
Hem insan kalbi de i medi ki
Aynı ekilde çılgn belki daha da çok
Shakespeare'li günlere göre

Küçük ve büyük Ku ak üzerinden
Ölüm geçiyor sevgilileriyle
Benim sevdi imse en güzeli
Sen sus genç a kın ya da yalan söyle
Artık geçti o uzun yeminlerin saati

Nedense bizi terk ediyor özgürlük
Büyük bir gürültüye neden oluyor
Onun kullandı ı güzelavrat otu
Can çeki ip duruyor Elsanor'da
Sevgilim konu ma Kal burda

Karartma Yer ve gök fenersiz
Kadın diyor ki Artık açma kollarını
Erke in kula ı mızıkalara sa ır
Oysa odur dolduran sesiyle geceyi
Ey Fortinbras'nın trompetleri

LEYLAKLAR VE GÜLLER

Ey çiçek açma ayı ey de i imler ayı
Sen ey bulutsuz Mayıs bıçaklanmı Haziran
Hiçbir zaman unutmayaca ım ne gülleri ne leylakları
Ne de ilkbaharın ba rında sakladıklarını hiçbir zaman

Hiçbir zaman unutmayaca ım o acı görüntüyü
Tören alayını çı lıkları kalabalı ı ve güne i
A kla yüklü tankları Belçika'nın hediyelerini
Titre en havayı ve arıların vızıltısı ile dolu yolu
Sava tan önce kazanılan erken zaferi
Öpücük kırmızısının önceden haber verdi i kanı
Ve co kun bir halkın çepeçevre leylaklarla donattı ı
Tankların zırlı kulesinde dimdik ölüme gidenleri

Hiçbir zaman unutmayaca ım Fransa'nın bahçelerini
Yokolmu yüzyılların âyin kitapları gibi
Ne de ak amların a kınlı ını sessizli in esrarını
Geçti imiz yol boyunca uzanan gülleri
Çiçeklerin kar ı koymasını bozgun rüzgârına
Korkunun kanadında geçen askerlere
Alaycı toplara çıldırmı bisikletlere
Acemi kampçılarının zavallı giysilerine

Ama nedendir bilmem bu imgeler tufanı
Hep aynı dura a geri götürür beni
Sainte Marthe'a Bir general Kara cıvıltılar
Bir Normandiya villası ormanın kenarında
Çıt yok Dü man dinleniyor karanlıkta
Paris'in dü tü ünü söylediler bize bu ak am
Hiçbir zaman unutmayaca ım ne leylakları ne gülleri
Ne de kaybetti imiz iki sevdayı hiçbir zaman

İlk günün demetleri leylaklar Flandres leylakları
Ölümlü yanakları süslenen gölgenin tatlılı ı
Ve siz bozgun demetleri narin güller
Uzaklarda yangın rengine çalan Anjou gülleri

40'LARIN K NC RICHARD'I

Yurdum farksızdır yedekçilerin
Terkedip gitti i bir tekneden
Ve tıpkı o hükümdar gibiyim
Daha talihsiz talihsizlikten
Acılarımın kraliyim ben

Ya amak artık sava oyunu
Hayır yok gözya larına yelden
Ver onlara benim olmayanı
renmeliyim sevdi im her eyden
Acılarımın kraliyim ben

Yüre in atı ı durabilir
Kan akabilir sıcaklık vermeden
ki kere iki artık dört de il
Hırsızlar uçtu uçtu oynarken
Acılarımın kraliyim ben

Güne ister do sun ister ölsün
Gök çok ey yitirdi renklerinden
O tatlı Paris'i gençli imin
Elveda Quai aux Fleur baharı derken
Acılarımın kraliyim ben

SSusun kavgacı gürültücü ku lar
Kaçın ormanlardan gözelerden
Artık karantinada sizin arkılar
Ku çunun kurdu u egemenlikten
Acılarımın kraliyim ben

Acı çekmenin de var bir zamanı
Jeanne d'Arc Vaucouleurs'e eri irken
Ah bölün parçalayın Fransa'yı
Günün o solgunlu u içinden
Acılarımın kraliyim ben

ELSA SEVDASI

/KORKUNÇ KORKULAR YA İYORUM

Korkunç korkular ya ıyorum
Yazdı ı o üç satır yüzünden
Eldivenleri masanın üzerinde
Bir karakedi yolumdan geçen

Ku , yıldız ya da merdiven
Her ey buz gibi kötü bir i aret bana
nsana korku veren bir dille
Ondan söz eder bütün bir dünya

Cuma'nın bana bıraktı ı bu
Cumartesi O'nunla ne yapacak kimbilir
Çekinirim bir sözcük O'nu incitir diye
Söylenen her ey bana korku getirir

Hem öyle niçin sessizli e bürünmek
Yandaki odada durup dururken
Bir sırdır O'nun bu suskunlu u
Benim için farkı yok i kenceden

Korkunç bir korkuyla çekinirim ben
Var olabilen hemen her eyden
Yanlı anla ılabilen bir cümleden
Kaldırım ta larından kiremitlerden

O uyuyor bense ölmü sanıyorum
te bir önsezi daha
Kalbim bir kapı gibi çarpar
Bir an için dı arıya çıkınca

Kömür tozlarıyla dolu bu dünya
At tekme atar ısırır köpek
Sen deli misin Giyiniyorsun
Soka a çıkacaksın demek

Soka a çıkacaksın Ne serüven
Hem de bensiz kötü bir oyun bu
Öylesine korkarım arabalardan
Ate kadar korku verir bana su

Günlerimin tümü O'nunla dolu
Evren ise O'nun yansımadır
Kırlangıçların hemen ardında
Gökyüzü oldu u gibi kalır

Cezayir menek elerinin sapıklı ı
Parmaklarının arasındadır gözleri
Elleriyse so uktan bembeyaz olmu
Damların üstündeki karlar gibi

2/YAGMUR DAMLALARINI KISKANIRIM

Ya mur damlalarını kıskanırım
Öpücöklere fazla benzedi inden
Her parlak eyin gözleri
Kıskanmak için haklı bir neden

Kıskanırım kıskanırım
Arıların sokmalarını bile
Kıskanırım unutkanlı ı ve belle i
Uykuyu ve terkedili i de

Seçmi oldu u kaldırımı
Rüzgârın ok ayan ellerini
Benim o diri kıskançlı ımdır
Dü görürken uyandırır beni

Kıskanırım bir arkıyı bir sitemi
Bir nefesi ve bir sızlanmayı
Kıskanırım kıskanırım sümbülleri
Ho bir kokuyu bir anıyı

Kıskanırım kıskanırım heykelleri
Bo ve fattan bakı larını
Kıskanırım susmayagörsün
Kıskanırım önündeki bo kâ ıdı

Bir gülü ü ya da bir övgüyü
Bir ürperi i kı gelince
De i tirdi i elbiseyi
Ye eren a açlan bahar mevsiminde

Ate i sevdi ini görüp
O'nu izleyen bir dalı
Geceyarısının afa nda
Saçlanndaki tara ı

Kime vurulmu dersiniz
Taktı ı firuzelerle
Ah gecedir beni ezip geçen
Alaycı gölgeleriyle

Kıskanırım her mevsimde
Bin çivi batmı sanki
Öyle ki çıldırabilir insan
Kıskanırım kıskanç bir köpek gibi

Azıcık gecikmi olsa
Kıskanırım tüm dünyayı
Her tavrı bir sırdır O'nun

Kıskanırım kıskanırım gitarlan

3/EK M EZG S

Upuzun duva a benzeyen bir ezgi
Hiç bitmeyen eksilmeyen bir ezgi
Bir Ekim ezgisi hüznün veren bir ezgi
Mayıs ayından çok daha tatlı
Bitti i anda yinelenen bir ezgi

Gökyüzünü yeterince mavi bulan
Deli bir ufku sancısı var gözlerinde
Gök O'nun için de il ki zindan
Sevmek ölçsüz sevmek gerek
nsana yetmez akıl öyle her zaman

Kadife elleriyle güzel sonbahar
Bu bir arkıdır hiç söylenmemi
Bu arkısıdır bizim a kımızın
Bu arkısı i te soylu güllerin
çleri gün rengidir onların

Var mıdır böylesine derin bir hıçkırık
O tensel yoklukları dile getirmek için
Halkalar gibi suda yaratılan
Sözcükler e de er mi hiç müzi ine
O büyük arzunun yürekte saklı duran

Bir ezgi Elsa bir çılgınlık ezgisi
Hiç bitmeyen eksilmeyen bir ezgi
Bir Ekim ezgisi hüznün veren bir ezgi
Mayıs ayından çok daha tatlı
Upuzun duva a benzeyen bir ezgi

4/SEN N Ç N

Hatırlarım bir zindanı
Hiçbir eye benzemeyen
Bir mezarlık hatırlarım
Farkı yoktur memleketten
Biraz kan o meydanda
Geçenlerin aya ında
Hatırlarım ben bu garı
Orda üstleri aranan
a kın dü mü insanları
Askerleri kül renginde
Paris'in güzel çölünde
Hatırlarım binlerce ey
Bir ölüyü uyur gibi
Yolcular acele etti
Tren devrildi ti sanki
Ak am yakılan bu köyden
Kapkara bir tablo çıktı
Acınası o üç mezar
Hatırlarım hatırlarım
Tekrarlamak bir ey de il
Kulak verilen radyoyu
Yolda bir adım dostu
Yalancı mıdır anılar
Her ey basit mi o kadar
Alev bilir ancak küllün
Eskiden ne oldu unu
Elsa senin için i te
Söylemekteyim bunları
Bu yangın anılarını

5/ AVIGNON

25 Eylül 1946

Rüzgâr kemeriyle oynar burada
Mutlu ya da mutsuz bir anının
Güzel Avignon serüvenler kenti
Orda her şey benzer susanlara
Ta rıyarak ola anüstü sırlarını
A k orda ku anır resmin aydınlı mını
Açıklaması yok ikimiz varız i te
Jüliet ya da Laura hem daha da saf
Ölüp gider Elsa sen kapatırsan gözlerini

6 Kasım 1946

nsan bo yere galip sayar kendini
Burası Elsa'nın kenti
Ve o kırık köprünün altından
Rhone nehri ile yüre im geçer
Römorkörlerin iniltisi bir de
Geçer Rhone nehri ve yüre im
Ve sarho oldu u sevda
Ve çıt diye kırılan uzun arkısı
O'nun çok kıskandı ı
Gemiciler durdurun yüre imi
BURASI ELSA'NIN KENT

6 Kasım 1946

Onsekiz yıl kollarımla ku attım seni
Surları nasıl ku atmı sa Avignon'u
Onsekiz yıl kokulu bir tek gün gibi
A kımın seni dört bir yandan çevirdi i
Daha imdiden kırmızı dallan var sonbaharım

Kı daha imdiden altın renkli dalların altında
Ama sevgili çocu um kı ne yapabilir
O Tanrı'sal fısıltı kalırsa içimizde
Duman yükselirse ate söndü ü vakit
Ve dutların o siyah tadını korursa gece

6/BO ULANLAR

Kalbimin ekli kentin ekline benzer
Orda yönü belirsiz bir rüzgâr eser
Ey adaların ok adı ı sularda bo ulanlar
niyordunuz bilinmeyen uzun bir dü boyunca
O vaadedilmi dinginli ine do ru uzak Aliscan'lann
Kahramanlar uyur orda ölülerin kendi hanları vardır
Oraya bir ak am varılır varılır da ne zaman
Yolunuzu a ırtır çe it çe it öyküleriniz
Yıldızlı gö e do ru gözleri körmü cesine
Köprünün altından geçiyorsunuz ba lar arkaya kaykılmı
Nehrin dokundu u beyaz sarayları görmeden
Madem ki Arles kenti sizi bekliyor gidin geç bile kaldınız
simsiz ta lar altında ba ka bir yerde a larsınız
Burda ancak bir gitar ezgisidir bütün bir gece
Ördaysa a kım sınırsız bir Avignon görünümünde

71SÜREKL RANDEVU

Daha büyük bir rüzgâra kar ı yazıyorum ve kızmasınlar
Sadece i irilmi yelken olanlar
Bu rüzgâr daha güçlü eser ve daha kırmızıdır kor

Tarih ve a kım hep aynı adımlarla yol alıyor
Daha büyük bir rüzgâra kar ı yazıyorum hem ne gerek
bana
Okumayanlardan bu dayların kumrallı ında

Gelece in ekme ini ve bana ne gülenlerden benim için her
kapı
Senin geçitin olsun ve her gök senin gözlerin
Giden bir tramvay hep bir eyler götürür senden

Daha büyük bir rüzgâra kar ı bulutlu bir havada
stedî im gibi yazıyorum hem ne yapılabilir sa ırlara
Kötü bir oyunda hile gibiyse arki söylemek onlar için

Hiçbir a k yok bizim a kırmızı gibi olsun
Bana yol göstermekte adımlarının izi
Güne de il sensin ısıtan beni

Ellerinin renginden anlıyorum güne i
A kırmızı güne rastlantısal bir ömür
A kırmızı güne bu yarın'sız bir dün'dür

Ayrılıklar varsa çekip giden hep sensin
Hep bizim a kırmızı var a layan her bir gözde
Hep bizim a kırmızıdır yolu a irilmi sokak

Bu bizim a kırmızıdır yol kapanınca sensin
Sensin sızlayan yürek hareket edince tren
Sensin tek eldivene e olacak eldiven

nsanı solduran her bir dü ünçe sensin
Uzun uzun sallanan mendiller de sen
Sensin gemilerin güvertesinde giden

Susan hıçkırıklar sen agucuklar sen
Ve ak am e iktaki sessiz itiraflar sen
A ızdan kaçan fısıltı Uykuda söylenen sözler

Yakalanmı bir gülücük uçu an perde
Bir okul avlusunda uzaktan yankılanı ı seslerin
Bir iki üç diye sayan çocuklar ebe sırası kimde

Geceleyin damlar üzerinde güvercinlerin sesi
Hapishanelerin iniltisi dalgıçların incisi
arkı söyleten ve susturan her ey sensin

Ve söyledi im arki da sen o büyük rüzgâr LE

MAYIS GECES

Hayaletler geçmiyordu geçti im yoldan
Ama tarlalardaki sis nefeslerinin izi
Ovada gecelerin ya andı en hafifi
La Basse surlarını terketti imiz zaman

Bir çiftlik ate i var bu çölün tam dibinde
Hendeklerdeki otlar sessizli e yatıyor
Bir havacı duasını edip de fırlatıyor
Bir füzeyi Ablain Saint Nazaire'in üzerine

Hayaletler izlerini alt üst ederler a kın
Yüz kere tekrarlanan adımlar yorar aklı
Ufukta yükseliyor bak korku sorguçları
Evleri üzerinde tank kurbanı Arras'ın

ki dünya sava mın iç içe geçi ini
Sizi görüyorum i te mezarlık ve i te tepe
Öksüz geceye burda eklenmektedir gece
Ve eski gölgelere bugünün gölgeleri

Bizimdi taşsız otta en güzeli dü lerin
Toprak ve bir çukur tarih isim burda yatan yazılmayan
Tekrar do mak mı gerek mit'lerinize her an
Zırlıtısı yok artık turist rehberlerinin

Ey Vimy'nin mavi hayaletleri yirmi yıl sonra
Yarı ölü Ben bir pervane gibi dikilita çevresinde
afak yoluyum ve korkusuzca gidiyorum dolandı nız yere
yi uyumayanlar henüz iyi gömülmemi topra a

Anıların panoraması Acı çektik enikonu
Ah bitti stiraht Hanginiz Hayır dedi topun
Tekrar gürleyi ine Gerçek çile yolunun
Beyaz haçlı ye il halılı Trianon'u

Titrerken ne çok benzer ya ayanlarla ölüler
Ya ayanlar ölülerdir yataklarında uyuyan
Ya ayanlar çıkarılmı bu gece mezarından
Ve uyanan ölüler titrer onlara benzer

Gece oldu mu hiç böyle kusursuz gece
Musset nereye gitti ilham perin korkuların
Havaya yayılıyor kokusu salkımların
Bindokuzyüzkırkdıyız ve Mayıs gecesinde

GÖZY LARI B RB R NE BENZER

Külrenge gökte fayans melekler
Külrenge gökte o bo uk hıçkırıklar
Hatırlamaktayım Mainz günlerini
Kara Ren'de a lıyordu peri kızlar

Daracık sokaklarda tek bıçak darbesiyle
Öldürülmü bir asker buluyorlardı bazen
Bazen de bu zalim acımasız barı ı
Yamaçlardaki taze beyaz araba ra men

çtim kirazların o saydam alkolünü
Alçak sesle edilen o yeminleri içtim
Ne kadar da güzeldi saraylar kiliseler
Yirmi ya ındaydım Anlamıyordum niçin

Ne biliyordum ki yenilgi konusunda
Yasak bir a k olunca sana kendi ülken
Ve sesi gerekince sahte peygamberlerin
Kaybedilmi umudu bulmak için yeniden

Hatırlıyorum beni saran o arkıları
O i aretleri tebe irle çizilen
Sabahleyin duvarlarda buldu umuz
Gizleri bir türlü çözülemeyen

Kim söyleyebilir bellek nerede ba lar
Kim diyebilir nerde biter imdiki zaman
Geçmi zaman romans'la nerde bulu acak
Mutluluk nerde farksız sararmı bir kâ ıttan

Dü lerinde sürüklenen çocuklar gibi
Rahatsız eder mavi bakı ları yenilenlerin
Ve erlerin ayak sesleridir nöbet de i iminde
Sessizli ini bozan Ren bölgesinin

DÜNKERK GECES

Ayaklarımızın altında yıpranmış bir kuma tı Fransa
Nedense kar ı çaktı a ıraksak adımlarımıza

Öyle bir denizde ki yosunlarla karı mış ölüler
Piskopos balıkları gibi batırılmış gemiler

Geçici karakol gö ün ve suyun kıyısında yüz mil ötede
Malo kumsalı uzanır gider gökyüzünde

O atların çürüdü ü gecede yükselmektedir
Göçmen hayvanların tepinmesi gibidir

Geçit kaldırır çizgili kollarıyla ellerini
Yeniden buluruz içimizde eksik kalplerimizi

Jean sans terre'in yüre inde atan yüzbin sevda
Hep yüzbin kez susacak mı acaba

Ey aziz Sebastian'lar ya am ok attı nda
Ne çok benzersiniz bana ne çok benzersiniz bana

Elbetteki beni dinleyecekler
Kalbi yerine hep yarasını seçenler

Ama ben söyledi im bu a kı duyuracağım haykırarak
Geceleyn yangın çiçekleri daha iyi görünüyor bak

Ba ıraca ım ba ıraca ım yanıp tutu an kentte
Damlardaki uyurgezerlerin dengesini altüst edercesine

A kımı ba ırarak duyuracağım sabah erken
Bileycinin Bileyci Bileyci diye ba ırması geçip giderken.

Ba ıraca ım ba ıraca ım Sevdi im gözler nerde
Siniz Tarla ku um martım benim nerelerde

Ba ıraca ım ba ıraca ım toplardan daha yüksek bir sesle
Yaralılardan ve sarho lardan yüksek hem de

Ba ıraca ım ba ıraca ım senin duda ındır bardaklar
Benim o uzun a kı içti im kırmızı arap kadar

Kollarının sarma ı ı beni bu dünyaya ba lar
Ölemem ben Ölenler unuturlar

Gemiye binenlerin hatırlarım gözlerini
Dünkerk'te kim unutabilir ki sevdi ini

Atılan toplar yüzünden uyuyamam ben
Kim unutabilir alkolü o ba döndüren

nsan boyu çukur kazdı her asker
Ve sanki mezarların gölgesini denemekteler

Ta tan yüzler Delilerin hali tavrı
Hep bir önseziye benzer uykuları

Kumlar â inâ de il bahar kokularına
te ölüyor Mayıs Kuzey'in kumullarında

ELSA'NIN GÖZLERİ

Öyle derin ki gözlerin içmeye e ilince
Yansıdı nı gördüm orda tüm güne lerin
Oraya sı nı nı bütün ümitsizlerin
Öyle derin ki belle im kayboldu içlerinde

Bulanık bir okyanustur ku ların gölgesinde
Sonra birden hava açar ve de i ir gözlerin
Bulutlan biçer yaz ete inde meleklerin
Maviden de mavidir gök bu dayların üzerinde

Mavi gö ün hüznünü bo una da ıtır rüzgâr
Açılır mavisi gözlerinin bir ya parıldayınca
Gökleri kıskandırır her ya mur sonrasında
Cam da mavidir kırıldı ı yerde bu kadar

Yedi sancılı ana ey gözü ya lı ık sen
Yedi hançer delip geçti o renk prizmasını
Gözya ından yükselen gün daha dokunaklı
ris daha mavidir yaslara bürünmü ken

Bir çift gedik açar mutsuzlukta gözlerin
Kralların mucizesidir orada tekrarlanan
Ü ç kral heyecanla bakıp gördü ü zaman
Kulübede asılı mantosunu Meryem'in

Sözcüklere bir tek a ız yeter Mayıs ayında
Bütün arkılar ve bütün ah'lar vah'lar için
Yetersizdir gökkubbe bütün yıldızlar için
Gözlerin ve ikiz sırrı gereklidir onlara

Çocuk böylesine iri iri açmaz gözlerini
Kaptırmı olsa da kendisini güzel resimlere
Yalan mı söylersin bilmem gözlerin büyüdükçe
Bir sa nak yabancı çiçekler açmakta sanki

im ekleri mi gizliyorlar yoksa bu lavantada
Böceklerin büyük sevdasıdır orda bozguna u rar
A ma dü ürdü i te beni kayan yıldızlar
Denizde ölen bir denizci gibi A ustos ortasında

Ben çıkardım bu radyumu bir peklend ta ından
Ve yandı parmaklarım o yasak ate lerde
Ey bulup da kaybetti im cennet belki yüz kere
Gözlerin Peru'dur bana Golkond ya da Hindistan

Kâinat paramparça oldu bir ak am vakti
Korsanların ate ler yaktı ı kayalarda
Bense parlarken gördüm denizin üstünde orda
Gözlerini Elsa'nın gözlerini Elsa'nın gözlerini

Y T K ARKILAR

I

Bir yavru köpe in ko masını
Ku ların gökyüzüne imzalar atmasını
Rüzgârın mavi çama ırhaneyi sarsmasını
Çocukların gün boyu oynadı ını görmek

Ak amın serinli ini duymak
itmek gıcirtısını bir kapının
Gölgede leylakları koklamak
Dola mak sokaklarında ilkbaharın

Yava yava zamanı öldürmek
Çıplak bir kol izlemek ı ıkta
Girmek çıkmak uyumak sevmek
Avare dola mak a açların altında

smi konmamı binbir tatlı ey
Farkedilmekten çok yapılagelen
Binbir çe it ayrıntı insancıl olmak için
Yarısı dü ten ve yarısı sevinçten

Hiç ten de daha az bir hiç oysa hayat
Yine de güçlü i te kıvransa mutluluktan
Ve arkılar takılır dilinizin ucuna
arkı söyledi ine a ar insan

Hiç'ten de daha az bir hiç Nefes alınır sade
Bu bir nefes bir gölge yoksa bir haz mıdır
Yürüyebilirim oturabilirim
Serindir ta else ılıktır

Ekme su ve meyvelerin rengi
Öyle güzel eyler var ki el de dirilen
Oradadır halka halka dumanlar
Geçen ve uzaklarda çı lık atan bir tren

Her ey nekadardaki tatlı ve dingin
Barı sonsuz ve kesintisiz oldu u zaman
Neden söz ediyor bu geçen insanlar
Evlerine dönmeleri bekleniyor bu ak am

Hiç ku kusuz çatlaklar olu turuyor
Bu cam parçasının görünü ünü
Ama arap topraktan alır
Kokusunu de il de ölülerin dü ünü

Sarho olmak isteyen varsa olsun
Bu kötülükten ve zehirden
Ama senin yüzündeki güne
Daha da güçlüdür yarattı ı gölgeden

Hava kadar saf olan bu mutlulukta
Ne diye arayayım kafiyeleri
Bir tek gülücük anlatmaya yeter
nsan olmanın müzi ini

1956

Ölmek ho tur orda
Tatlı süresi a kın
Erdi sona

Acı çektik
Yeter sen ne dersin
Kı ın otlar üzerinde
Birlikteli i ikimizin

Onca yıl sonra
çinde gözlerimin
Tüm güzelli i
Solmu güllerin

Bir büyük kara güne
Yanıyor önümüzde
O garip anılar
Geçmi te kalan i te

ki varlık yapıyor
Sabahların gö üne
Rengi uçmu bir resim
Derin gökler üstüne

Sadece bir omuz
Bu aydınlık saatte
Dallardan sö üt
Yapraklan dü mekte

Yumu ak bir adım
Kö esinde soka ın
Kolunda bir bulut
Yitik rüzgârın

Biraz fazlası dü 'ün
Mırıldanmanın azı
Gölge ve duvarın
Efsanesi yalanı

Ne olabilirdi insan
zlenmi ba kalarınca
Sonra geriye kalan
Ya amım ve ya amınsa

Hele bir sabah olsun
Bizim yoklu umuzla
Ve yarınlar dü lesin
Anlam vermeyi ona

1957

YARIM KALMI R

Yalnız ku bile susmadı
Soykırımın ortasında
arkı söylemi sava mı olaca ız
Sevgilim güzelim nerelerdesin
Hayvan ve testi hamalları
te geliyorlar tatlı ve dikkafalı
Ye illiklerle dolu Mayıs tarlaları
Tıpkı kilisedeymi gibi azizlerin
Hayvan ta ıycı hacıların yontuları
Ba tanba a erdemlerle boyalı

Gelecek renklerin mevsimi
Henüz gücü yok gün a anrken
Solgun yaralı tan'ın birle tirdi i
Hangi dü gökte geçer üstünden
Bitmek istemeyen gecenin
Eskisi gibi titremektesin yine
Ayrı dü mü kalplerimiz düzgün gidiyor i te
Bir bahar bahara benzer
Sensizlik bu sadece, bir anı
Raharımız birliktelikten geçer

Zayıf dü mü a kın güne
Satılık bir otel kadar kederli
Yanmak istemeyen bir ate sanki
Sanki geri verilmeyen bir öpücük
Bu sabah kapalı perdeler
te yine Flandres'ın sisi
Baharımız bekletecek bizi
Gökyüzünü anlamak kolay
Biz ayrı dü tü ümüz zaman
Havanın tatlı olması gerekir mi

Mutluluk nedir Ürperi olarak
Sadece zehirdi içtikleri
Verona'daki sevgililerin
Fakat sana bu maviyle dolu kadeh
Bu garip ses titre imi benim arkım
Tankların ve silahların arasından
Yükseliyor Yeteri kadar saftır
Üzerinden geçmek için duvarların
Ve tanıdığımız insanların
Ey sevgilim ey içimde kanayan yara

10 Mayıs 1940, sabah erken

KALBİM

Kalbim senin sesinde çırpınıyordu bir yelken gibi
Sen olan bir akamdı kapılar örtüldü ünde
Ve bir giysinin dinlenişi gibi sandalye üzerinde
Görülen şeylerin bütün çıplak ve uzun geçmişi

Akamdı bütün varolmamı akamları andıran
Dünya kendiliğinden hatırladı onda hemen her şeyi
Gazete okumak için vakit çok geç değil mi
Ancak kendi nabzının atışını duyuyor insan

Bir bahçenin hıçkırığı kanıyor bir yerlerde
Belki de bir tedirginlik köpeğiydi bu
Kulak uzun uzun inceler suskunluğu
Dinlerim dirseğime dayanarak ve birdenbire

Dü görmektesin işte

YALNIZ ADAM

Yalnız adam bir merdiven
Bir yere götürmez insanları
Ve sarayların bütün kapıları
Farksızdır ona bir zulümden

Yalnız adamın ektir kolları
Nefesi çizgi çizgi gözü bir tane
Yastı ı ba ka yerde
Uykusu sokak kadını

Yalnız adamın parmakları rüzgâr
Kül olur ona ne verilirse
Hiçbir ey alamaz hattâ zevk bile
Tozdan ba ka onu bulsa da tekrar

Yüzü yok yalnız adamın
O ancak ya mur için pencere
Ve gördü ün a layı lar onun üstünde
Âdeta parçası manzaranın

O kayıp bir mektuptur ancak
Yanlı adres mi vardı yoksa üzerinde
Sevgiler diyordu ama kime
Hangi eller onu yırttı olacak

C

Geçtim C köprülerinden
Her ey orada ba ladı birden

Bir arkı o eski günlerden
Söz eder yaralı övlyeden

Yolun üstündeki bir gülden
Açık bir kadın gömle inden

atosundan çılgın bir dük'ün
Ku uların yüzdü ü hendeklerden

Sonsuza dek ni anlı bir kızın
Dans etmeye geldi i çimenlikten

Ve buzlu bir süt gibi içtim
Yalancı öhretlerin uzun iirinden

Loire nehridir devrilmi arabalarla
Dü üncelerimi alıp götüren

Ve kapsülü çıkarılmı silahları
Ve gözya larını iyi silinmeyen

Fransa'm benim ey kimsesizim
Geçtim C köprülerinden

KAHRAMANLARIN ANISINA A ILACAK
DERECEDE BENZEYEN B R ORMAN ÜZER NE

Hiçbir ey kitaplardaki gibi sona ermez hiçbir zaman
Bir ölüm bir mutluluk söylenmi her eyden sonra
övalye güzel kızı kurtarmaz hiçbir zaman

Ve son öpücükte tragedya ba lar yeniden
Kısadır insan nefesi ve azıcık sallanmı olsa
Pazar'la uykuya dalar bakarsın pazartesi olmu birden

Ya am bir yulaftır rüzgârsa geçer ordan
Kararlı bir akorda varmadan hiçbir zaman
Üçüncü uyaklar gibi tarihin orda devamından

Artık geride kalan günlerin geri gelmeyen a kı
Her ey bahanedir elbet garip dedikoducuya
Güzel bir havadan söz etmek için ya mur ya dı mı

Ya da ayrıldıkları vakit sonunda sevgililer
Geçirmek için yüzü ü ba kalarının parma ına
Bir an bile durmasın gerçekten meyecek dü ler

aretlerin alfabetini o iletir sadece
Gizli bir cümleyi gelece e yazdırarak
Kızku larının bilmeden kanat çırpı ı gibi gökyüzünde

Sokaktan geçen biri ve onu durduran bir ba kası
Alı ılmı bir tavırla törelere uyarak
Selâm verir gösterir sigarasını

Ve sonra aldı ı ate le uzakla ır
Ne haberleri var birbirinden Bir nefes bir kıvılcım
nsan de i ir ama ate de incelik de hep aynı kalır

Efsaneyle dolu gece benek benek yıldızlar
Ezgiydi söyledi i birazdan fısıldayacak size
Füg onu tekrarlar borudan viyolonsele kadar

Ve eski bir ormana benzer do rusu
Bu basit ye illikler nakısı
Orda uyur tekboynuz ve saka ku u

Artık ne bir kıpırtı o eski enlikleri andıran
Ne cinlerin dans etti i o ay'lı gölet
Ne de bu gün bir yarar var gazete okumaktan

Orda eser yok artık Fransız gizlerinden
Peri kaçmı galiba bir çe menin dibine
Ve çiçek solmu dü erek korsesinden

Artık yünlü kuma lar var kadife ayarında
Artık ba kaları mest menek e arabından
Bizim dü lerimizse karantina altında

Fakat güzel bir geçmi günümüzde de var
Mezarların ortasında sürer hanımeli
Ve ot ak amleyin ate böceklerini hatırlar

Belle im notasız bir arkı gibidir
övalyeleriyle dönen bir atlı karınca
Ve ö üttü ü nakarat Arthur devrinden gelir

Zamanın taçyaprağı düğün çalılıklara
Ordan boynuzlarını birdenbire gösteren
Sezar'ın kolyesiyle süslediği geyik çıkar ortaya

Ermin'dir orda gezen pınarın çağladığı yerde
Durup kulak kabartır fısıltılarına ecelerin
Ri gözleriyle heyecan veren devlerin dizi dibinde

Yeşil meşeler anıları büyülü dilberlerin
Broceliande akrakların ünlü barınakları
Yazın gölgesinden de güzel orman bu sensin

Nerede olduğunu bilmem Arnaud de Mareuil dendiğinde
İnsana yolunu gösteren imgesel çalılığın
Ve ilk kıızıdır sincabın sıçradığı yerde

Sarı ve yeşil Broceliande kollarımız arasında
Mavi Broceliande ki orda ilk keltçe adın
Ve sihirbazlar abrakadabra'larını çizer orda

Broceliande aç dallarını ve karanlıkların
Boz mührünü ipe koyun postlarıyla geliyorlar
Dua etmek için sular aksın diye

Her yıl Bellenton çeşmesinde

"FRANSA'M BENİM, SELÂM SANA..."

Döneceğiniz vakit zira tam sırasıdır dönmenin
İstedikiniz kadar çiçek olacak
Çiçekler olacak renginde geleceğiniz
Döneceğiniz vakit çiçekler bulunacak

Yerinizi alacaksınız tatlılığınızın içinde bir yolumun
Çocuklar acı çekmiş ellerinizden öpecekler yine
Ve her şey yosun olacak altında yorgun ayaklarınızın
Bir müzik kalbinize ve bir sessizlik sizi dinlendirsün diye

Bahçelerin soluk alması tam doğarken gece
Yaz yaprakları çayırların derinliği
Pencereye uğrayan kırlangıç az önce
Der gibi geldi bana selâm sana Marie

Selâm sana hortlaklardan kurtulmuş Fransa'm
Ey barınak kavumu Sulardan kurtarılmış gemi
Türkü söyleyen ülke Beaugency Vendome Orleans
Çanlar çanlar çalın kolların akşam duasını emni

Selâm sana kumru gözlü Fransa'm benim
Acılarım feda olsun sevgim feda olsun sana
Fransa'm benim hem eski hem yeni derdim
Serçe dolu göğün ve kahraman dolu toprakla

G Ü L VE MUHABBET Ç Ç E

Fırtınaları dinen Fransa'm selâm sana
Benim herzamanki Fransa'm co rafya seni
Bir avuç gibi açar denizin rüzgârına
Uzaklardan gelen ku güvenlikte duysun diye kendini

Selâm sana Fransa'm göçmen ku lar orda
Lille'den Roncevaux'yaBrest'danMont Cenis'ye kadar
Kendi yuvasını terketmenin ilk defa
Ne anlama geldi ini ö renmi oldular

Sen vatansın güvercine ya da kartala
Cesaret de türkü de kat kat sende var
Selâm sana Fransa'm bu day da çavdar da
Çe itlilik güne inde sende olgunla ırlar

Selâm sana Fransa'm halk orda beceriklidir
Günleri en güzel kılan i lerde
Ve selâmlamak için uzaklardan kente gelinir
Paris kalbim benim üç yıldır kur una dizilmi bo yere

Mutlu ve güçlü sonunda takımı sınız bir e arp gibi
Bu gökyüzünü hem tanıktır fırtınanın bir daha çıkmayaca-
ma

Özgürlüktür titreten harpların sessizli ini
Tufanın ötesindeki Fransa'm selâm sana

Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanan
Hayranıydı o dilberin
Askerlere tutsak olan
Merdivenlere tırmanan
A a ıda nöbet tutan
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanan

Adının var mı önemi
Bu nur adımlarındaki
Kilisede olsa biri
Ordan kaçsa bir di eri
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanan

Hem ba lıydı ikisi de
Dudak kol ve kalpleriyle
Diyorlardı o ya asın
Ve görecektir ya ayan
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanan

Dolu ya dı mı bu daya
Titizlik gösteren çılgın
Kavgasını kuran çılgın
Ortak sava m içinde
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Kalenin üst tarafından
Ate etti bir nöbetçi
Silahıyla iki kere
Sendeliyor bir tanesi
Dü üp ölecek di eri
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Hapisteler Hangisinin
Daha berbat kereveti
Hangisidir en çok donan
Fare seçer hangisini
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Âsi ne de olsa âsi
çdökmemiz matem çanı
Ve zalim sabah geldi mi
Ölüme geçer ya amdan
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Tekrarlayarak adını
Aldatmadıkları kızın
Ve akıyor kızıl kanı
Aynı renk ve parlaklıkta
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Akıyor ve karı ıyor
Sevgi duydu u topra a
Yeni mevsim geldi inde
Misket olgunla sın diye
Cennete kalpten inanan
Ve ona hiç inanmayan

Biri ko ar biri uçar
Bretanya'dan Jura'dan
Ahududu veya erik
Ötecek cırcır böce i
Flüt veya viyolonsel
Yakıp yıkan çifte sevda
Tarlaku u ve kırlangıç
Gül ve muhabbet çiçe i

MUTLU A K YOKTUR

İnsan her şeyi elinde tutamaz hiçbir zaman
Ne gücünü ne güçsüzlüğünü ne de yüreğini
Ve açtım derken kollarını bir haç olur gölgesi
Ve sarıldım derken mutluluğuna parçalar o şeyi
Hayatı garip ve acı dolu bir ayrılıktır her an

Mutlu a k yoktur

Hayatı Bu silahsız askerlere benzer
Bir bakışta kader için giyinip kuşanan
Ne yarar var onlara sabah erken kalkmaktan
Onlar ki akımları aylak kararsız insan
Söyle bunları Hayatım Ve bunca gözyaşı yeter

Mutlu a k yoktur

Güzel a kım tatlı a kım kanayan yaram benim
Çimde taşıyorum seni yaralı bir kuş gibi
Ve onlar bilmeden izler geçiyorken bizleri
Ardımdan tekrarlayıp ördüğüm sözcükleri
Ve hemen can verdiler iri gözlerin için

Mutlu a k yoktur

Vakit çok geç artık hayatı öğrenmeye
Yürekllerimiz birlikte alsın sabaha dek
En küçük arkı için nice mutsuzluk gerek
Bir ürperi için nice pişmanlıkla ödemek
Nice hıçkırık gerek bir gitar ezgisine

Mutlu a k yoktur

Bir tek a k yoktur acıya garketmesin
Bir tek a k yoktur kalpte açmasın yara
Bir tek a k yoktur iz bırakmasın insanda
Ve senden daha fazla de il vatan a kısı da
Bir tek a k yok ya ayan gözyaşı dökmeksizin

Mutlu a k yoktur ama

Böyledir ikimizin a kısı da

KENCE ALTINDA TÜRKÜ SÖYLEYEN N
BALADI

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izlerdim tekrar
Bir ses çıkar demirlerden
Söyledi i hep yarınlar

Diyorlar ki iki ki i
Gece ona hücresinde
Fısıldamı tı Teslim ol
Hayattan bıkmı sım i te

Ya ayabilirsin ya ayabilirsin
Bizim gibi ya ayabilirsin
Söyle seni kurtaracak sözcü ü
Ya ayabilirsin üstünde dizlerinin

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izlerdim tekrar
Demirlerden çıkan seste
Dile geliyor yarınlar

Tek sözcük aralar kapıyı
Açılır ve çıkarsın Tek söz yeter
Malından olur cellat
Açıl susam Acılarına son ver

Bir tek sözcük bir tek yalan
De i tirmek için yazgını
Dü ün dü ün dü ün dü ün
Sabahlar ne kadar tatlı

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izlerdim tekrar
Demirlerden çıkan sesi
Duyar yarınki insanlar

Söyledim i te her eyi
Örneke Kral Henri'den
Saltanatım için bir at
Paris için dinsel tören

Yapacak ey yok Gitsinler
Kanı üstüne dökülsün
Buydu onun bütün kozu
Bu masum yokolsun ölsün

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izler miydi tekrar
Demirlerden yükselen ses
Yarın yapacaklarım var

Ölüyorum ve kalıyor
Fransa a kım ve reddim
Ey dostlarım ölürsem de
Bileceksiniz bunu niçin

Gelip götürdüler onu
Almanca konu maktalar
Teslim olmak ister misin
O ise sessiz tekrarlar

Tekrarlamak gerekseydi
Bu yolu izlerdim tekrar
Her darbeye zincirlerle
Türkü söylesin yarımlar

Mermiler altında türküsünü
Söylerken *kan içinde do ruldu*
kinci bir ate le derhal
ini bitirmek gerekiyordu

Ba ka bir Fransız türküsü
Takılıvermi dudaklarına
Marseillaise'i bitirirken
Bütün insanlık adına

TERKEDİLEN

Gitme canımın içi hayatım benim
Gökyüzü yitiriyor renklerini sensiz
Tarlalar çöl bahçeler çiçeksiz
Gitme

Gitme rüzgârın gitti i yere
Bütün ku lar uçuyor i te sensiz
Ve bütün geceler ölçsüz endazesiz
Gitme

Gitme suyun kayboldu u yere
Hor görerek mutlulu unu camların
Ve ye il dünyasını a açların
Gitme

Sakın gitme kan gibi
Elime sıçrayan yara açan bende
Sevgili gücüm güçsüzlü üm i te
Gitme

Gitme ate in kaçtı ı yere
Otun gücü azıcık tükendi inde
Hemen kül olur o gitsin diye
Gitme

Gitme sakın bulutlara
Fırtınalar dostu güzel kartalım benim
Senin cesaretinden ölebilirim
Gitme

Gitme sakın dü mana
Topra ını ve silahlarını alan
Sadece gözya larının belle ine inan
Gitme

Gitme hayınlık olur bu
Bu nutuklar bu törenler bu arkılar
Ne yaptı ınızı bilen insanlar
Gitme

Gitme sana söylenen yere
Büyük lâflar dinleyip bayraklar üzerine
Bu kanayan yaraya dönü tü ünde
Gitme

Gitme sakın o zorbaya
Onun gücünü meydana getirmeye
Ve sevdiklerin için kelepçeler dövmeye
Gitme

Gitme Tüfe ini al
Köpe ini ça ır gölgeleri kovala
Avcı, avcı sensin i te çok sayıda
Gitme

Al tüfe ini

FRANSIZ MAR I

Gelince mevsimi ihanetlerin
Ve mevsimi hapishanelerin

Çe meler bulandı ı zaman
Sadece gözya larıdır duru kalan

İtilirdi çılgn haykırı lar
Yalan dolan sözler kar ı çıkı lar

Ye il insanlar ve akbabalar
Günümüzü karartmak için buradalar

Aç kalacaksınız dediler bize
El koydular ekme imize

Atın kitaplarınızı dediler
Bir köpek ancak sahibini izler

Bize ü üyeceksiniz dediler
Ve ülkeyi boy hedefi haline getirdiler

Bize dediler gözler yerde olacak
Boyun e ilecek ve susulacak

Bize dediler hepimiz diz çökecek
En güçlü olanlar bize gelecek

Kimilerini zindanlara sürdüler
Kimilerini alıp Almanya'ya götürdüler

Ama hesaba katmadılar Pierre'i ve Jean'ı
Ayrıca öfkeyi ve genç insanları

Ama hesaba katmadı hiçbiri
Ya amak ya da ölmek diye karar verenleri

Saçlardaki rüzgâr gibi
Ate siz bir har gibi

Haçlı bir maceraya de il
Uzaktaki bir mezara da de il

Ama i gal altındaki vatan için
O nefret edilen i galci dü man için

Kovalım kovalım nevezuhur efendilerimizi
Hırsızları katilleri ihanet edenleri

yi tohum ayıklanır kötü tohumdan
Hem vatanını haketmelidir insan

Zalim ellerden kopardı ı
Her bahçeyi ve her soka ı

Her meyve bahçesini ve her ambarı
Yabancı ellerden geri aldı ı

Her dereyi ve her tepeyi
Her mezarı her kulübeyi

Her göleti ve yavru balıkları
Uçurumdaki fındıkları

Her burunu ve her da ın ba ını
Tarihimizin kanlı çayırlarını

Ve gökyüzünü merhametli ve kocaman
Orda ne bulut ve ne de alman

nsan kurtarmalı sevdi ini
Kendisini kendisini kendisini

AIRDEN PARTISINE

Partim geri verdi bana gözlerimi ve belle imi
Bir çocuktan daha çok bilmiyordum do rusu
Kanımın onca kırmızı ve kalbimin Fransız oldu unu
Bildi im tek ey vardı gecenin karanlık rengi
Partim geri verdi bana gözlerimi ve belle imi

Partim geri verdi bana destanların anlamım
Görüyorum yün e iriyor Jeanne boru çalıyor Roland
Kahramanlar ça ıdır Vercors'da yeniden do an
En basit sözcüklerde kılıçların akırtısı
Partim geri verdi bana destanların anlamını

Partim geri verdi bana Fransa'nın renklerini
Partim benim verdi in derslerinle çok ya a
Her eyi türkü bildim o zamandan bu yana
Öfkeyi ve sevdayı acıyı ve sevinci
Partim geri verdi bana Fransa'nın renklerini

R SANATI

Mayıs'ta ölmü dostlar için
Sadece ama sadece onlar için

ncelik olmalı kafiyelerimde
Gözya larını gibi silahların üstünde

Ve tüm ya ayanlara
De i se de rüzgârla

Ölüler adına orda bilensin dursun
O beyaz silahı pi manlık duygusunun

Evli sözcükler yara almı sözcükler
Suçun basbas ba ırdı ı kafiyeler

Dibinde çıkararak acı bir hikâyenin
Çifte su sesini küreklerin

Hem ya mur kadar âdi
Parlayan bir cam gibi

Sanki geçitte ayna
Ölen çiçek bluzda

Çocu un çemberle oynaması
Ayın ırmakta yansması

Dolaptaki güve otu
Bellekteki bir koku

Kafiyeler kafiyeler orda duyarım
Kırmızı ısısını kanın

Bize hatırlatın bunu
nsanlar kadar zalim oldu umuzu

Ve yüre imiz gücünü yitirdi mi
Unutkanlık uykusundan uyandırın bizi

Sönmü lambayı yakın yeniden
Yine ses gelsin bo alan kadehlerden

Ben hep arkı söylemekteyim orda
Mayıs'ta ölen dostlarım arasında

PAR S KÖYLÜSÜ

I

Çocuk akıllı uslu dursun diye
Nasıl yı arlarsa önüne de ersiz e yaları
Belki de bildi inden hangi alkolümün eksik kaldı ım
Tesadüf bana kentimden resimler ya dırdı i le
Paris'in a açlarını bulvarlarını rıhtımlarını

De i ik alnı vardır makiyaji çıkarılan aktörlerin
Bakı larsa a kın erken kalkan ki ilerde
Yine de benim Paris'imdir o eski resimlerde
Ama bunlar tüfekleridir Muhafız askerlerinin
İndiki gibi bir tek otomobil yoksa cadde üzerimle

Işıkla çalınan bir ezgi be enilirdi altmı larda
Atların nalları altındaki kaldırımlar ayna gibi
Gördü üm yıkık bir apartman duygulandırır beni
Bu geçip giden adam Baudelaire mi yoksa
Yoksa yenilik kokan Rivoli Caddesi mi

Do rusu ho uma gider geni eteklikler döneminin dü ünü
kurmak

Louvre Sarayı kapandı nda Tuileries tarafından
ipekli giysiler gecesinde geçerek arkılı bir atodan
iç kararması için geceyarısı avizeler çok parlak
O iç kararması ki mavi bir rengi var matbaa mürekkebine
çalan

Nedense bir sessizlik çöker dörtlü danslardan sonra
Paris dü görür ve kimbilir ne gibi dü lerdir bunlar
Akademi üyelerine sormayın ondan anlamazlar
Paris'in sırrı ne Mabilie balosunda
Ne Ya lılar Konseyi'nde ne de sarayda var

Paris dü görür ve hiçbir zaman daha korku verici
Daha kızgın de ilse de sessiz ama dü görünce
Bu köprüler dü ünü rüzgâr kemerlerinde
Bu beyaz gözlü dü ü masal tanrılarındaki gibi
Bu devingen dü ü ya ayanların gözlerinde

Paris dü görür ama neyin dü üdür gördü ü bu saatte
çiçe geçmi ı ı ında sürükler hangi gölgeyi
Hayaletli bir atodan daha çoktur onun hayaletleri
Ve aslan nasıl dü lerse terbiyecisini öyle i te
Bu yeni Antee için dü bir dünya imdi

Paris uyanır ve afak halkı
ner sisli adımlarla kenar mahallelerden
Habersizmi gibi kendilerini harekete geçirenden
Hava çoktan yıkamı tır büyük ve solgun alınlarını
Kötü taranmı dü ler de onlar gibi solar birden

Sen nehri üzerinde günün a arı ını görmeyen biri
Habersizdir elbet böyle büyük bir acıdan
Kendi kendini yalanlayan gece suçüstü yakalandı ı zaman
Savunur bozguna u rar kızarmı gözlerle edepsizin teki
Ve Notre Dame bir mıknaıs gibi çıkar sulardan

Ne farkeder u an kinci mparatorluk olsa
Ve ba ka yer de il de Paris olsa ne çıkar
Sabah erken saatlerde hep aynı öksürük var
Ve giyotin iyi kötü hep nefes alır orda
Bu ilk metro olmaksızın bir afak hepsi bu kadar

Her afak en büyük cezadır bazıları için
Ya amaya mahkûm aldatılmı dü le
Ve gerçek çizmektedir pergeliyle
Bu kederli tebe ir çizgisini do usunda Hal'lerin
Geçmez onu karanlık öyküler bile

Paris uyanır ve ben bu mit'leri yeniden bulmak için
Karanlı ımızda kanımızı yakıp tutu turan
Koyarım kızgın yüzümü ellerimin arasına o an
Ku ların öykündü ü arkı yeniden dünyaya gelsin
Ve özgürlük deyince yanıtı Paris olan

II

Bir köprü görürüm gözlerimi kapayınca ben
Sen nehri dönmemtedir acı topaçlarıyla
Ey onun büklümlü kollarında bo ulanlar nasıl uyur
 orda
Bu bir köprüdür ta localarında akıp giden
Yuvarlak dinlenme yerleri fistolar olu turur onda

Siyah tunçtan bir kral durur bir at üstünde
Ve geçti i adada çifte çiçekler
Ye illi i bir bahçe gülleri ise evler
Sanırsın bir gemi dökme demiri üzerinde
Onu sarsan ise e ya yüklü arabalar

Pont Neuf ün ahdamarı titrer bir orkestra gibi
Bir prelüd duyarım yirmi ya arabımdan
Burda bir rüzgâr eser çok eski zamanlardan
At heykelin saçlarında ölmeye geldi i belli
Kent bir yürek gibi açar iki kanadını o an

Ölmenin gerekli oldu unu bilen benim ya ımdaki çocuklar
Külrenge gö e sahip bir kentti dü ünü kurdukları
Biz bir yüzyılın en son do an ve en son askere almanları
Ba ımız bulutlarda ve çamurda ayaklar
Emir saatini beklerdik Paris'ten ayrıldık mı

arkı Panama'yı tekrar göreceksin dedi i zaman
lerde bir kan karanfilinin açaca ı ki iler de
Saint Mihiel ya da Neufchâteau'nun önünde bir yerde
Eller alevi nasıl sararsa arkıcıyı öyle saran
Bıça ın ucuydu titreyi ini duyarlardı içlerinde

O gün bu gün hep buldum sevdi imde
Kentimin bir yansımasını sokaklarında bir gölgeyi
Unutulmu anıtı yokolmu geçitleri
Paris seni kendimden çok anlattım yazıp çizdiklerimde
Ve Paris kendi güne imden çok ye ledim seni

Me aleler kenti a kın sonuna kadar yaktı ı
A layı lar kenti a lamı olmaktan gülen
Yıldızsız Cennet gümü gözlü Cehennem
Cinayetin örs oldu u gelece in demirci dükkânı
Anılar tuza ı orda an ve öhrettir duvarlarla çevrilen

Alanlarda halktan gelen fırtınalar kopmaktaydı
Meçhul kahramanlar dü üyordu kolları sanki çarımhta
Ya da siyah tören alayları caddeler boyunca
Orda sanki bir öfkenin yemini yazmaktaydı
Ey Paris rüzgârlara ninniler söylüyordun çıplak kollarında

Ölüm bir aynadır kendi pervaneleri var ölümün
ki uçludur hayatım bak aynı ate bastı
kinci defadır beni bir canavar kustu
Balınadan çıkmı Yunus gibiyim
Ne çâre kaybettim gö ümü kentimi ve dostlarımı

III

Dü lerimin resmini bulmak için yeniden e er
Ovarsam geçmi in mavile tirdi i gözlerimi
Neully'deki okulda eskiden yaptı m gibi
Orda bir bahar çiçek açar ve sürüp gider
Ve benim kadar ya lanmadı onun danseden hayaletleri

Paris budur i te bu ta imakta oldu um gölge tiyatrosu
Benim Paris'im benden alnamamı tır tam tamına
Çı lık dudaklardan nasıl alnamamı sa
Kapıma koymak için ne çok gerek duyuldu
Söküp çıkarın yüre imi Paris'i göreceksiniz orda

Ben iirlerimi i te bu Paris'le yarattım
Sözcüklerimde damlarının o garip rengi var
Orda dem çeker güvercinlerin gö sü orda ı ıldar
Paris senin üzerine kendimden daha çok yazdım
Ve acı vermedi bana ya lanmak sensizlik kadar

Nice zaman sonra daha da zor olacak besbelli
Paris'ten ve benim ayrılı imdan söz etmek
Bulutlar Saint Germain des Pres'den kaçıp gidecek
Bir gün kirpiklerin arasında bir damla gözya ı gibi
Solgun ve yaldızlı Alexandre Trois köprüsü gibi bir ey
gelecek

O gün dilerseniz bana geri verin a ıdımı
Kalbimin icadetti i yerde o ta tan âlete
mkân var mı çarmıhı Golgotha'dan sökmeye
Ariane ölmeye durur labirentten çıktı mı
Bu ezgi Magenta Bulvarı'nda söylenir söylenirse

Bir çaresiz acıyı dile getiren arkı
Geceyarısı daha da hüzünlü Place d'Italie'den
Point du Jour'a benzer melankoli cihetinden
Uyku mele inden de çok dü le yüklü parmakları
Sanırsın kâ it helvacı bir sevinci haber veren

Adi ve tatlı bir arkı sesin yava ladı ı
Bir ak am a kı gibi yarımından ku ku duyan
Bir arkı kadınları elinden tutup kavrayan
Barbes metrosunun altında söylenen bir arkı
Etoile'de aktarma yapan Jasmin'de caddeye çıkan

Rüzgâr bo arsalara fısıldayacak dizelerimi
Kimsenin oturmadı ı tahta sıralara dokunacak
Passy rıhtımında a ladı ı duyulacak
Ve köprüler tekrarlayarak yüzüklerin vaadini
Bu dizelerle ni anlanıp yola revan olacak

Çocuk akıllı uslu dursun diye
Nasıl yı arlarsa önüne de ersiz e yaları
Belki de bildi inden hangi alkolümün eksik kaldı ını
Tasadüf bana kentimden resimler ya dırdı i te
Paris'in a açlarını bulvarlarını rıhtımlarını

BAHARIN O B L NMEYEN KADINI

Bir pazar kö esinde kar ıla ır gözler
Bu garip iri gözler neyi neleri dü ler

Ah ya murdan sonra Paris'in çarpıntısı var
Acep be enilir mi eskisi kadar

Nehrin üzerinde çiçek buketleri
Gidiyorlar saçarak tüm renklerini

Chaussee d'Antin'i görece im her zaman
Parma kaldırımlarını yosmaların aya ndan

Ak amlan ilgisiz insanlar ve arabalar
Gölgenin tül peçeleri ve maceralar

Trinite'ye do ru üç adım atılmı tı
Karar verinceye kadar ayrılınmı tı

Saint Lazare Garı'nın gürültüsünde
Niye a lar bu rastlantısal gözler niye

Ah Paris Paris arkı söylemiyorsun
Ba mı çevirip aya mı sürüyorsun

imdi gaz saatidir savrukluklar saati
Ufacık meydanlar sır açmaya elveri li

Gaz saati geldi haydi yaksana onu
Niye yakmıyorsun Ne var ki Paris sustu

KARA MAYIS

Çiçekli bahçelerinizin bütün leylakları
Küçük arabalann bütün leylakları
Örtmeye yeter miydi onlar Paris'te
Mezarlardan olu an derin Mayıs'ı

Federes Duvarı'nın kızıl Mayıs'ı
Kırkların Mayıs'ı yüreklerimizin kan a ladı ı
Ve kapkara bir Mayıs Politzer ayı diye
Sizlerin adlandıraca ı

1949

GARIP BİR EYDIR DÜNYA

Garip bir eydir dünya unun urasında artık
Bir gün gidece im söyleyemeden her eyi
Bu mutluluk anlarını yangın ö lelerini
Sarı ın yıldızlarıyla gece sonsuz ve karanlık

Hiçbir ey de il sanıldı ı kadar öyle de erli
Ba kaları gelir Onların kalbi benimkisi gibidir
Hepsi de ota dokunmasını ve seni seviyorum demesini bilir
Ve seslerin yitip gitti i ak amda dü görmesini

Benim gibi yeniden yapar bu yolu ba kaları
Ba kaları gülümser Rastlanan bir çocukla
Çevrilecek ba lar adları fısıldandı ında
Ba kaları seyredecek göz ucuyla bulutları

Hep titreyen bir çift bulunacak orada
Bu yüzden o sabah gün erkenden a aracak
Her zaman orada su rüzgâr ı ık olacak
Hiçbir ey geçmez ordan geçen yayadan ba ka

Aklımın ermedi i bir eydir i te
O ölüm korkusu insanın içindeki
Yeterince güzel de ilmi gibi
Gö ün bir an için tatlı görünmesi bize

Evet biliyorum bir an kısa görünüyor olsa da
Böyle yaratılmı ız sevinçler ve acılar
Dopdolu bir kupadan yalancı arap gibi kaçır
Ve deniz sadece bir ba langıçtır susayı larımıza

Ama her eye ra men zalim zamana ra men
Yanıp yıkılmı yürek ve sırttaki a ır torba
Bu olanaksız seçim olmak'la olmu olmak arasında
Ve a ızda buru ukluk bırakan acıya ra men

Sava a ve haksızlı a ve uykusuzlu a ra men
Yüre inizi kemiren bu tilki ta ırken orda
Hüznü ve tanrı bilir kendi payıma
Ya am boyu çalınmı bir çocuk gibi ta ıdım ben

nsanların kötülü üne ve gülü lere ra men
Aya ı sürçtü mü ve canavarca nedenlerle
Size dü man edilen sırf zindan olsun diye
Sevdi inizdendir ve büyük acı çekti inizden

Dipsiz kuyularıyla kargı lı günlere ra men
Nefreti seyreden sonsuz karanlıklara ra men
Dü manlara ve zincire vurulanlara ra men
Tanrı'm Tanrı'm ne yaptı mı bilmeyen

PONT NEUF ÜZERİNDE

Yasa ra men ve birden zayıfladı ı anda kalbin
Etrafı her eye inanmaya haksız saymaya hazır
Sizi ısırın bu eye ilgisiz kalır
Sırf sizden öcünü almak için

Her yerde aynı zulüm ve dikâlâsı utanmazlı ın
Size maledilen nasıl yayıldı ı pek bilinmeyen
O çılgın fikirler dü ünülmesine acı çekilmesine ra men
Bir küfür ya da na rayla sıkıntıyı azaltmaksızın

Bu cehennem Her eye kâbuslara ve yaralara
Ayrılıklara yaslara hakaretlere ra men
Ve tüm istenilenler yine de istenilen
Mavili e bütün saçmasapan inancıyla

Her eye ra men size söylüyorum öyleydi bu ya am
Ki beni dinlemek isteyene buradan seslenirken
Dudaklarımda bir tek söz te ekkür kalmı iken
Diyece im her eye ra men güzeldi bu ya am

Pont Neuf üzerinde rastladım
Bu uzak arkı da nereden çıktı
Kötü demirlemi bir mavnadan mı
Yoksa Samaritaine metrosundan mı

Pont Neuf üzerinde rastladım
Köpeksizdi bastonsuzdu pankartsızdı
Ümitsizlere acıyın lütfen
Ön tarafta halkın yer açtı ı

Pont Neuf üzerinde rastladım
Kendimin eski görüntüsüne
A lamaya yarayan gözleri vardı
A zı hazırды küfretmeye

Pont Neuf üzerinde rastladım
Bu zavallı görüntüye
Sadece kendi acısının
Derdine dü mü dilenciye

Pont Neuf üzerinde rastladım
Duman eskisi gibi bugün de
Orman sınırındaki kendime
afaktaki eski halime

Pont Neuf üzerinde rastladım
Ben do madan bir benzerine
Bu her zaman ürkek olan çocu a
Gençli imin hayaletine

Pont Neuf üzerinde rastladım
Yirmi yıl boyunca yalanlar dünyasına
Bir dualık zaman kadar
Sadece dü olan bu delikanlıya

Pont Neuf üzerinde rastladım
Bu genç erke e ve bo kollarına
O ba döndürücü arkıları söylerken
Rüzgârın ısırđı ı dudaklarına

Pont Neuf üzerinde rastladım
Gö ün ve yüre in soytarısına
Tertemiz alınına a ırılıklarına
Römorkörlerin kara çı lı ında

Pont Neuf üzerinde rastladım
Canını ate e veren oyuncuya
Yolunu kaybetmi bir güvercin gibi
Notre Dame'ın kuleleri arasında

Pont Neuf üzerinde rastladım
Ba layan ben'in hayaletine
Suyun akıntısında altın rengidir kent
Ters yönde ise arkı bitmekte

Pont Neuf üzerinde rastladım
Bana benzeyen bu küçük zavallıya
Sen nehri üstünde gösterdi bana
Güne li yerleri çok uzaklarda

Pont Neuf üzerinde rastladım
Uzaktaki öbür yüzüme ikiyüzlü' me
Ve rengi uçmu gün ı ı ında
Arkada ım dedi bana sessizce

Pont Neuf üzerinde rastladım
Bilgisiz ve saf olan benzerime
Ve uzun süre kalakaldım
Geri geri giden kendi gölgemde

Pont Neuf üzerinde rastladım
Otururken ta ların a ındı ı yerde
Mırıldandı ım nakarata
Ve ı ı ım olan dü e

Kör adam rastladı ım kör adam
Dul kalmı bakı larınla geçerken
Ey benim çaresizlik dolu yıllarım
Pont Neuf üzerinden

GEREKL YD SADECE...

Birazcık daha vakit
Gerekliydi sadece
Ölümün gelmesine
Ne var ki çıplak bir el
O zaman çıktı geldi
Ve dokundu elime

Kim böyle geri verdi
Kaybolmu renklerini
Günlere haftalara
Bir de gerçekli ini
Uçsuz bucaksız yaza
O insancıl eylerin

Ben ki her zaman böyle
Titrerdim ama bilmem
Hangi büyük öfkeden
ki kol yetti i te
Havadan bir gerdanlık
Takmak için ömrüme

Sadece bir hareket
Bir elin hareketi
Uyurken bana de en
Öyle ki bir nefesten
Daha az bir ey Bir çi
Gelip omzuma konan

Bana geceler boyu
Hep yaslanan bir alın
ki açık iri göz
Ve orda her ey bana
Bu day tarlası gibi
Göründü bu dünyada

Tatlılık dolu bahçe
Otlar içinde birden
Sürer mine çiçe i
Ve benim ölmü kalbim
Do ar ho kokusunda
Gölgeyi tatlı kılan

"A K" SÖZCÜ Ü

Bir Londra ak amı
ubat'ın sarı sislerinde yürüyorum
Yeni ba layan bir a kla yapayalnız
Gelecek mi acaba
Ve adımlarımın sabırsızlı mını da ıtıyorum sonsuza dek
Hayaletlere rastgelerek
yi ak amlar Doktor Johnnson iyi ak amlar George Borrow
Ve Thames nehri kıyısında dola ırdı Moll Flanders
Shelley bu kentten nasıl söz ederdin hani
Hell is a city much like London ah tersiydi bunun
Ama geceleyn cehennemi hiç gördün mü sen
O kadar çok dekoru var mı suç i lemek için
Ey Marylebone Road manzarası
Kan lekelerinin iyice silindi i sessiz ve bo sokaklar
Tam kendi kendime diyordum Ne garip
Erebe'in so u u Fakat
Nerde o eski zaman alevleri
Birden güne üstüpüde
Sokakta bir me ale
Pamuk çizmelerle ko uyor tüm bu insanlar
Bu sahte afa a do ru

Kaç ki iyiz geceyarısını çalınca saat yangına u rayan yapı
önünde
Kurtancıların gerçek dı ı hareketleri ve kollarındaki yanan
bebekler
Kaldırımdaki hayaletler cockney konu uyorlar kendi
aralarında
Kirli dantelleri ve apkasındaki tüylerle ma rur dilenci
kadın
Hyde Park sıralarının vaaz veren ki isi
Sherlock Holmes'tan çıkma bir East End Çinli'si
Görünmeyen kalabalık hıçkıklar ve gürültüler
Dö ü ünü seyretmekteyiz kıvılcım ile mızra ın
Burada yanan nedir yıkılı nda surların
Yarım kalmı romanlar Ticaretler
Gölgeler ve ate siliyor firmaların adını
Baharat pamuk ne bileyim ben
Baygın dü en küçük Doritt elden ele geçmekte
Her ey bir gösteri mi olacak her zaman
Ve sadece bir gösteri
Bir gösteri Ey kör tanıklar bir öykü anlatılacak daha sonra
Yıkıntılar yok oldu unda ve ev yeniba tan kuruldu unda

Ve zemin katta ngiliz birasının farksız
Ve türkününse farklı oldu u
bir pub bulunacak

DÜ ÜYORUM

Dü üyorum dü üyorum dü üyorum ben
Henüz kendi mezarıma girmeden
Gözden geçiriyorum tüm ya amımı
Bir iki saniye yeti ir derken
Bütün bir dünya kafamın içinden
Geçiyor nasıl ya amı sam onu

Gözkapaklarımın altında imgeleri
Bir kuyunun dibindeki ta lar gibi
Geni leterek suyun siyah iris'ini
Tüm geçmi parça parça bölünmekte
Bir anı ötekini ele geçirmekte
Ve güne lerse hıçkırık denen eyi

Ey ya mur ey toz inceden ince
Varolmak kum renginde
Bir sis nefeslerden
Hangi seçim egemen ba ımın dönü üne
Dü üyor ve kaçıyorum bu mucizede
Kendi kendimin ivmesinden

SEN NLE B R YASTIKTA

Pazar da olsa pazartesi de
Ak am ya da sabah geceyarısı ö le
ster cennette isterse cehennemde
A klar benziyor birbirine
Dün'dü bunu sana söyledi imde
Bir yastıkta olaca ız seninle

Evet bu dün'dü bu ise yarın
Yolum olarak bir tek sen varsın
Kalbimi verdim avuçlarında kalsın
Ne güzel yol alıyor seninkisiyle
Ama hepsi ömrü kadar insanın
Bir yastıkda olaca ız seninle

Sevgilim varolan olacak yine
Gökyüzü bir çar af üzerimizde
Seni kollarımla ku attım i te
Ve içim sevdanla pır pır etse de
Diledi in istedi in sürece
Bir yastıkta olaca ız seninle

YILBA I GULU

Zaman gülü'nü bilir misiniz
Var mı ay gülü'nü tanıyan içinizde
Biribirinden ayırt edemezsiniz
O gölün aynasında bir tanesi
Yansıdı ı vakit ötekisine

Acı gülü tanıyan var mı aranızda
Olu mu tuzdan ve inkârdan
Ebemku a ı gibi ya murdan sonra
Gel git süresince her an
Denizin üstünde açan

Gülü fikrin gülü ruhun
Demet demet pazarlarda satılan
Gülü do re mi'nin ve oyunun
Bir gül yasak a klardan
Ve yitik adımlardan

Korku gül'ü tanıyan var mı içinizde
Gece gülü'nü hanginiz bilir
Onlar ki dudakta boyanmı gürültüyle
A açta dalından sarkan
Meyve gibidir

Seçti im bütün gülleri
akıdı ım bütün gülleri türkü diye
câd etti im bütün gülleri
Övüp övüp de çıkarı ım göklere
Bo unadır kendi gülüm önünde

SONSÖZ

Bo eller yere bakan gözlerle duruyorum ya amın ve ölümün
e i inde
Ve sesini duydu um deniz bo ulanları geri vermeyen
bir denizdir zaman
Ve benden sonra da ıtacaklar ruhumu ezik dü lerim
kurtulamayacak açık arttırmadan
Sözlerim imdiden ıslak duda ımda bir yaprak gibi kuruyor
i te

Bu dizeleri kollarım sonuna kadar açıkken yazaca ım
duyulsun kalbimin orda dört kez çarptı ı
Gecece im bo azımı ve sesimi nefesimi ve arkımı ölümü
göze alarak
Biçmekten sarho olan orakçiyim ben ya amını ve tarlasını
yıkarak
Ve kaybedince de nefes nefese tozunu silkeler gibi vurur da
vurur tirpanını

Bendim seçen bu çarmıha germe boyutunu vermeyi
dizelerime
Ve ans nasıl isterse öyle dü sün üstüme dizelerin
dura ındaki bıçak
En sonunda gerekecek ölçüsüzlü üme uygun bir ölçüye
ula mak
Dü lerimle bir manto yapmak için gerçe in boyutlarına
göre

Ya am rüzgârların katetti i kocaman hüznü bir ato gibi
geçmi olacak
Kapılar çarpar hava akımlarından ama hiçbir oda kapalı
de il i te
Tanınmamı zavallı ve yorgun ki iler oturur kimi silahlı
nedense
Otlar bürümü hendekleri parmaklık hep yukarıda kalacak

Bu evde kim ne derse desin eskiler veya yeniler kendi
evimizde de iliz
Yolu niye buraya dü mü tür kimse bilmez belki her ey bir
dü tür
Kimi açtır kimi ü ü mü ço u onları kemiren bir sırta
gömülmü tür
Arada sırada yüzü olmayan krallar geçer önlerinde çökülür
diz

Gençken meleklerin zaferi yakındır diye söz edilirdi bana
Ah nasıl inanmı m nasıl da kanmı m sonra ya landım i te
Gençlik ça ı dü en bir perçemdir hep onların gözlerine
Ve ihtiyarlara kalan çok a ır ve çok kısa öyle ki rüzgâr
ba ka türlü eser onlara

Öze de gin olan'la ilgili sorular sorarlar kendi kendilerine
Ne kadar da azdır yapıp ettikleri görürler geçerken bu
terkettikleri antiyeden
Kurbana tercih edilen gölge ey zavallılar kimse medet
ummasın gelecekte
Sokakta oynayan küçük çocuklar sonsuz acıyorum sizlere

Görüyorum önünüzdeki her eyi mutsuzlu u kanı ve usancı
Hatalarımızdan hiçbir ey anlamamı olacaksınız
dü lerimizden hiçbir ey ö renemeyeceksiniz
Hiçbir i inize yaramamı olaca ız bedelini kendiniz
ödeyeceksiniz
Omzunuzun çöktü ünü görüyorum Alnınızdaki
alı kanlıkların kırık ıklıklarını

Elbette elbette diyeceksiniz bana durum hep böyle ama bu
yüzden
Dü ünün hele bir kez canlı parmaklarını etten ellerini çarka
sokanları
Durum de i sin diye ve dü ünün i te kafeslerini bile
tartı mayanları
nsanın hakkı olabilir umutsuzlu a bir anlık duraklama
hakkı yokken

Ve bir gün gelir de zaferin anlamsız güne i üstünüzde
olursa
Hatırlayın biz de biliyorduk bunu kölelik bayra mını
indirmek için
Ba kalarının Akropol'e çıkı mını ve hâlâ nefes alan kendileri
ile ünlerinin
Atılı mını tarihin toplu mezarına

Dü ünün hiç bitmeyece ini sava ın ve de ersizli ini
yenginin
Ve her ey altüst olabilir insan insandan sorumlu ise
Büyük olaylar yaratıldı gördük ama korkunç olanları da
vardı içlerinde
Zira her zaman kolay de ildir ayırılması kötü ile iyinin

Siz de geçti imiz yerden geçeceksiniz açık bir kitap gibi
okuyorum içinizi
çinizde çarpan bu kalbi duyuyorum bir kalp nasıl
çarpıyorsa benim içimde
Onu nasıl eskitece inizi biliyorum ve nasıl sönüp sustu unu
içinizde
Sonbaharın makyajını nasıl sildi ini ve bir kı gülünün
çevresindeki sessizli i

Moral bozmak için söylemiyorum bunu hiç'e bakmak
gerekir
Yüzyüze onu yenebilmek için arkı yitirmede güzelli ini
eksilse de
Bir ba ka yerde dinlemeli ki bir yankı gibi tekrar do ar
tepelerde
Yalnız de iliz dünyada arkı söylemek için ve oyunsa
arkıların tümü demektir

Oyunda rol yapmasını bilmeli ve bir sesin susmasını bile
Bilin bunu derin koro tekrarlar hep yarım kalan cümleyi
arkıcı yapsın sonuna kadar ne varsa elinden geleni
Ne önemi var bir varsayım gibi beni yanyolda terketseniz de

Ben de terkediyorum sizi son kez aya a kalkan bir oyuncu
gibi
Sitem etmeyin ona gözlerinde ta ıdı ı gölgeden bir eyler
yansırsa dı arıya
Artık bir arma an veremem size bu karanlık ı ıktan ba ka
Yarımın insanları üfleyin mangaldaki kömürü
Siz söyleyin görüp geçirdiklerimi

NE DELER NE DES

Senin kollarında geçti ya amımın ikinci yansı

Tanrı daha ilk gün koydu u vakit
Adem'in di leri arasına her nesnenin adını
Dilinde kaldı adın beni beklemek için
Kı nasıl beklerse güllerin do masını

Ey kırlangıç dudaklım

Sanki tepeye çıkmı biriyim ben
Ellerinde bir kekkik tesadüfen tuttu u
Orda ansıyla a kın yol yordam hiç bilmeyen
Ah tüy ne kadar tatlı ve bu çarpıntılı korku

Denizden söz etme bana
arkını ya am boyu
Söylemi olan bana
Anandan söz etme bana
Seni bir ya am boyu
Ta ımı olan bana

Bir dönemeç nedeniyle göze çarpmayan biçim
Yüzün öteki yanda
Adımların sesin hepsi yoksunluk bana
Yarım kalmı randevu hepsi de benim için

Bu akıl almaz çifte sır
Arasında muzaffer bilgilerin
Benim e im benim sonsuz olarak dünyaya getirdi im
Dünyaya onun sayesinde gözlerimi açı ımdır

HAMAM

*Getirin bana u arkıcıyı dedi Muhtesip Musa
ünü kulaklarımın kadar gelen*
Erguvan rengi bir gün kanyor beyaz mermer salonda
kubbe deliklerinden
Getirin onu bana dedi Musa tutsak tellâkların elindeki
korkunç gövdesini döndürerek
Ve derisine serinlik veriyor su bu bo ucu buharda
korkuya kapılan bir genç kız gibi
Elle tutulacak kadar a ır hava bir ustura bileycisinin
kafaları yumurta gibi kazıdı ı halvette
Ama bütün bu giysisiz çe itli boy ve ya taki insanlar
burada ta ların üzerinde neler unutulur
Hiçkimse elinde tutamaz adını giysisini bir kez çıkarmaya
görsün zenginli ini ya da yoksullu unu
A k ya da dua için saatler boyu yıkanan bir insanın
ahane kokusudur bu
Kanın o yasemin kokusu Ve tellâklar sonsuz çö enlerle
ovarlar omuzları
Bo alar tazılar ve erkek kediler kendi güçlerinde ve yara
izlerinde kıllı kılsız esmer ya da kızıl
Aylak aylak havuza do ru çevirirler bakı larını
ta tan putperest bir güzelin zuhur etti i
Denizden çıkmı eski bir Venüs
korsanların Sicilya'dan alıp getirdi i
Kadının mükemmelli ini arzu ettirir
bu yırtıcı ve ehvetli varlıklara
Ardından a ır bir a a ılık duygusuna kapılır her vücut
kıyaslama yapınca kendisiyle
Artık saf ve beyazdır canlı yaratık
sahtesinden daha az bundan böyle
Sis ve ı ık ey ter kusan vücut
Nazik kom u dövüyor kom usunu dallarla

Demek ya lı Mecnun'u getireceklermi buraya
biti kırılmı ve hırkası alınmı olarak
Mapusdamı'yımı gibi ötekilerin arasında
çıplak bir insan olsun o da
Öyle ki özgür saydı kendini ve arki söylemeyi reddetti
taverna soytarısı veya çingene olmadı ndan
te o an Muhtesip öylesine sinirlendi ki
hamamın sıca ında
O bo umlu sırtında ku üzümü peltesi gibi koyula mı olan
kanını almak gerekti
*Bir türkü söyle de rahatlasın dedi külhan ısıtıcısı
yoksa mahkemeye verirler beni mü teriyi bo maktan*
Söylüyor i te ve türküsü dayanılamayacak kadar güzel
suyun ortasındaki heykel gibi
Çılgın ve e kiya bir alev çıkıyor putperest güzelli inden
ve solgun a zından
A k ekinde Ve o adınla yanmı olan
o günkü a zını saklasın
Senin kanatlı adın ça ırmaya pek cesaret edemedi i adın
Elsa
o'nun tuzlu duda ına gelen
Senin adın tıpkı çalınmı görkemli bir kaftan gibi
zavallı kollarında bir dilencinin
Senin adın tıpkı ate ten geçen beyaz samur gibi
bir öpücük gibi kumun yaktı ı
Masalsı bir ku benim omuzlarımda Canın atlayı ı gibi
o canlı ceset yı nını üzerinden
Ku gibi hafif adın havadan da sarı ın adın
kederden ve bu daydan adın dilimi dolduran
Tertemiz yelde *Seni seviyorum* sözcükleriyle bir çı lık
mavi ve solgun camların bu usuna yazılan

EY BEN M SEL' M

Bir uyanı in dü ü güçlkle nefes alan bir korku bir dert
birdenbire açıklanan
Kaygı ey güzelim Beni mesken tutan ve kafamın içinde
bir arı gibi u uldayan adın
Elimden tutan ve da lara çıkarmak için beni
ba tan çıkarın adın
Ve bak Dünya ayaklarımız altında benim meydan
okuyu uma ba e en
bir çocuk resim çiziyor vadileriyle
Girinti ve çıkıntılarıyla senin adının harflerini
her yerde co rafyada her yerde
Atılan her adım ancak senin övgün içindir
senin övülmen için
Ve sözler ancak kayna ım olan senden gelir
ve ku sesidir tekrarladıkların
Ancak senin geli indir bu ho koku ey mükemmellik
kadın ey varlı ın garip musikisi
Ve bir öpücü ün anısı gibi senin adının ate iyle bu dünyada
dolanıp duruyorum
Hem ben neyindim ki senin yer de i tiren gölgenin
gölgesi olmama izin verdin
Ve adının agulama'sıdır bu ölünceye dek
derunumda yer eden

Birden yere dü tü bir güne in dü mesi gibi pencereden
Bekçiler ayaklarıyla itti onunla ne yapsak imdi
Uzun bir süre buharın dibinde kararsız duruyor Musa
Ve ardından *serbest kalsın sonunda*
Diyor
Ve türküler söylesin açık havada

*Tehlikenin afa ı gelince büyük
idi parolası Ey benim sel'im*

Dediler ki sana Öldür ve öl güzeller güzeli halk
Ve sen ö rettiklerine inandı ndan
Hayır demedin onlara korkunç yol için

Dediler ki sana hiçbir eyin yok Ne kolun ne de canın
Tanrı'ya satılmı onlar kar ılı nda cennet var
Ya aminla öde bu yüce de i toku u

Dediler ki sana gerçek galip gelecekmi öldü ünde
Ve sevindin sen yazılmı olu una önceden
O günün Tanrı tarafından önünde bir duvar gibi
yükseli iydi bu

Dediler ki sana kaderin neyse kılıcın da odur
Sen ki I ık için iddiaya bile girmi tin
Onu götürerecektin karanlık bölgelerin ucuna kadar

Dediler ki sana yasal de ildir ate kes
Ba ka ekilde dua eden ülkelerle
Vurmamak seni mahrum bırakır Tanrı'dan bile

Dediler ki sana sava ta geriye çekilmek olmaz
Ve ehit dü meyen için cehennem azabı
Sen inandın onlara geriye dönüp bakmadan

Sen inandın onlara kendini bodoslama çarpıncaya kadar
Sen inandın onlara kendini horgörmeye ba layıncaya kadar
Sen inandın onlara kendini dü llerde yadsıyıncaya kadar

Sen inandın onlara kendi gücünün en uç noktasına kadar
Sen inandın onlara yüre indeki kan tükeninceye kadar
Sen inandın onlara ey sel'im senin kayna ına kadar

Sen inandın onlara bıçak sana çentik atıncaya kadar
Sen inandın onlara kızgınlı mın gecesine kadar
Sen inandın onlara a zının susu una kadar

Sen inandın onlara sana yakla an topra a kadar
Sen inandın onlara ruhunun aldı ı yaraya kadar
Sen inandın onlara karnın kapıldı ı o büyük korkuya kadar

Sen inandın onlara kendi gözya larına inanmayacak kadar
Sen inandın onlara kendi çı lıklarına inanmayacak kadar
Sen inandın onlara gözlerin kapanıncaya kadar

Sen inandın onlara korların son parıltısına kadar
Sen inandın onlara kolların ve bacakların parçalanıncaya
kadar
Sen inandın onlara inancın bile kırıldı ı yere kadar

BETHUNE RIHTIMI

Bilir misin ada ne
Kentin orta yerinde
Her ey aheste beste
Orda sonsuza kadar

Egemen olan gölge
Geziniyor sessizce
Orda sevgiliyle
Sanki su perisi var

Sen nehri derindir ya
Sarı mın kolunda
Dünyanın ortasında
Dü kurup onu sarar

Çılgın tatlı çocuklar
Ya da bo dola anlar
Gelin dinleyin ne var
Bak nasıl öldü rüzgâr

Gecenin uzayı ı
Kemirir tatlı tatlı
Dü ünü tırna mını
Dilindedir arkılar

HOLLANDA D YECE Z ONA

Bu ezgi gece gece
Gelip oturdu i te
Belleklerin dibinde
Geçirecek vakit var

Ve söyledi i dize
— stedi i sevgiyse
Tanrı etsin hediye —
Bir nabız gibi atar

Açılan pencere mi
Kimbilir geçenleri
Tanıtacaktır belki
Attıkları adımlar

Söleyiniz Baudelaire mi
Yoksa Nerval mi ezgi
Geçmi günlerin zevki
O eski yankılarca

Solgun gün artık gelsin
Sevilen kim göstere
i'rini geri versin
O Francis Carco'ya

Hollanda diyece iz ona
Bu kaçakçılık yurduna
Ya murla yel arasında
Sesteki ve ölçüdeki
Bir duraklık anmı gibi
Öncesiyle sonrasında

Bu görüntü krallı ı
Ki dengedir sa ladı ı
Toprakla su arasında
Ölüm kalım sırasında
Pencerede sanki vurur
Ku ların deldi i pancur

te saat ve seyahat
Gün ancak ses oldu unda
Rastlantısal zarlar gibi
Bir de eri ilen nokta
kimize bu ya amın
Hep âmin'i olmu sanki

BU SARI IN ÜLKEDE

Orda her ey var sayılır
Durmak belli belirsizce
Bizim gecemizden önce
Hac yolunda durak i te
Kadehin ba ı lanması
Diz çökmü hükümlülere

Ey acılar hârikası
Yitip gider koku sürer
Kırıldı ı yerde ya am
kisi de ne çok titrer
Bir olma mucizesinde
Öpü mekteyken dudaklar

Bir keman gibi
Bu sarı n ülkede
Dardır gece
O kadar dar ki
Uykusuzluk bulunur sade
Ötesinde berisinde

MAV VE BEYAZ LAB RENT

I

Ben geldim katederek hiçbir yerin ülkesini
Ben geldim rüzgârlı bir yoldan tehha ve dondurucu
Yorgunluk yanıtsız çarıklar silinmi adımlarla dolu
Ve bataklıklarla ansızın yırtılan bir kuma gibi

Beyhude bir kıvrım ormanı bir ıssızlık yokluğunda kuşların
Bir dönüşten ötekine ve bir dönüşün sonu değil hiçbir zaman
Gözler görmemekten kızgın ciğer yanmış korkudan
Sadece kandır makas sesi çıkaran dibinde kulağın

Sana geldim haç dikilmi tepelerden kayarak
Camdan inen kollarımla ve bakan dizlerimle
Yalan dolan dünyası sonsuz bir körebe
Eksiktir kötülük merdiveninde her zaman bir basamak

Ne biçim labirent bu orda ben peşimde hep ben
Oyunun yalnız ilk sözlerini bilen bir oyuncu gibi
Sana geldim candan başka bir ılık yokken geceleri
Bu sahneye burda durmaksızın hayata bakanlamaktayım
yeniden

Ben geldim iç sislerden sırlardan geçerek
Yanlızlardan korkuyu kendisine geri veren kudsandan bir de
Ben geldim sana ben dokunanları kesen bu kamular içinde
Toprağın ihanetinden ve bataklığın ölü suyundan geçerek

Sana geldim mıknaatısa nasıl gelirse sert bir demir talağın
Bir talağın gibi ağırlığından başka kutsal yasası olmayan
Ya da bu dize gibi onbe inci defasında uyanı bulan
Ağda çırpınan balık ilmiklere karşı

Dünya uçsuz bucaksız ikimize dar gelen yatak
Orda bana belirsizce yol gösterir inlemen
Ah bir dönüşle kaçacaksın sana elim de meden
Oysa en çok korktuğum şey ey kurban seni uyandırmak

II

Benim ateş böceğim geceleyin bile seni kendisi içinde
görmekteyim artık
Ve hiçbir şey yanmaz seninle hiçbir şey tatlı değil o kadar
Ona benzer ne bir çocuk ve ne de bir koku var
Ne bir rüzgâr su zerresi uçurtma nilüfer kayık

afakta ne bir yankı ne de kıyıda bir köpük var
Ne bellekte bir fısıltı ne dallarda bir kıpırtı
Adımların bembeyaz bir kâğıtta kurun kalem gibi tatlı
Bakırlarının öteki yanı Vermeer mavisine çalar

Her şey bana senden arka hep dilimde benim için i kence
Nefes aldırmayan bu kalp ve bırakmıyor bana
Seni yarasız sevmeyi ne bir saat ne bir dakika
çimdeki bu hayvana yem yeti miyor i te

Kesintisizdir bu açlık bu aç kalma beni yiyip bitiren
Ah elime bir alsam bir kerecik alsam
Elimle bir an için senin elini tutsam
Bana batan sözler geçer ölüm nasıl geçerse onların
ötesinden

Hiçbir sözcük yok dile getirmek için bu heyecanı
Arzuya benzemeyen ve hiç olmazsa hazla sakinle en
Sen o hafif kolunu avcumu koyup a ırlı mı duyururken
Çok de il birdenbire bu korku sarkacın çifte salındı ı

Çok uzaklardan ve derinden gelir bu bilemem hangi
Uçurum gırtlama kadar dört nala doldurur beni
inlemesiyle
Bu rüzgârdan da beter büyük söütlerin karga asıdır
içimde
Bu ezilmiotlar gökyüzünde yaprakların çılğma dönmesi

Buna hiçbir insan adı verilmemi hiçbir eyle de kıyaslama
yapılamaz Hiçbir ey onun ne ilacı ve sessizli i ne de
Hiçbir ey aynı a ırlıkta de il terazinin öteki kefesinde
Tıpkı içi dı ı bir manto ya mura boydan boya

Ama nedir bu efkatin sonsuz ümitsizli i
Bütünüyle varolu her nefes alı ında
Mahkemeye çıkıp da can sınıra varınca
Yazacaklar a kınlı ın üstüne Adres bırakmadan gitti

Artık beni duymayan sen Hep sen Bu beni ezmekte
Gerekli mi insana dü üncelerinin sonuna kadar gitmek
Olduklarının sonuna oldu unun sonuna farketmemek
Hissettiklerini dediklerini durmak cümlelerin tam da orta
yerinde

III

Ben geçtim bizzat kendi yerimi ben olmanın yerini
Sandalda yattım kürekler arasına boylu boyunca
Suyun piyano gibi telgraf çaldı ı bir müzik kula ımda
Ama saz krallı ı gözya ı döküyor orada kim öldü ki

Kavak yapra ına özgür olması için azıcık rüzgâr gerekli
Ah kumarbaz oyunun sona erdi ini anladı ı zaman
skambil kâ ıtları delikli anslar gibi çıkar parmaklarından
Ne güzel mekanik bir an her eyin hiçbir eye benzedi i

Sofradan kalkılmaz öyle bir seçim gibi görünürse dü en
O zaman lüks olur ki insan duraklar kaçınılmazın kar ısında
Bir hareket tercih edilir ötekine kum da ba ka bir safraya
Bir ak am sırf erteleme olan bir ak am hâlâ kendisi olabilen

Böyle bir günde bizzat kendi kusursuz düzenini kurmak
Pi manlık veya red zamanı geçti mi
Ne bo bir hareket rötu lamak eski halimi
Sevdi ime aynadan ba ka bir ey oldu uma inanmak

ki kolumun tümse ini koyuyorum uykunun çevresine senin
Tekrar bizim olacak bize saldıran gölgedeki topraklar
Ve mantar amandıralarıyla terkedilmi a lar
Biricik kalıntıları olacak oradaki denizin

Oradan geri alaca ım adım adım acımasız rüzgârlardan onu
Gün gün zamandan ta ta yıkıntıdan
Bir arkının geri alınması gibi unutu lardan
Günah günah cehennemden eytanla çeki ilen canı

Ve ya amak en son kumsalına kadar kullanılmı olsa bize
Varmı olsak dünyanın ucuna müsrif krallar gibi
O zaman ey a kım bir set yapardım alır da sözcükleri
Ölüme kar ı topra ın görünsün ve çiçek açsın ey Zuyderzee

IV

Bizsiz gelen zamanlarda her ey beyaz ya da mavi
Bizsiz gelen zamanlarda bizi kim anlatmı olacak
Buradaki de irmenlerle bu porselen olur ancak
Çı ı altında ölen için kar da beyaz ve mavi

lerde benzer bir portre sahibi olmak mı en iyisi
Yeter ki a k yalan bellekle rahvan gitsin
Yeter ki imge ile yankı inandırsın ve göstereyin
Sözcükler mavi ve beyaz ülkede kalsın yeter ki

Ve beyaz ve mavi olsunlar her titreyen dudak için
Ve bütün heyecanlı bakı lar için kalsınlar beyaz ve mavi
Bizden yükselen sözcükler bu dayın baharda ye ermesi gibi
O sözcükler ki tamları olacak Hep sert ve keskin

Ve herkes diledi i gibi söylesin havanın güzel oldu unu
ya mur ya anda
Terkedece iz bu ho kokuyu eskiden ne oldu umuz önemli
mi
Ak am vakti evlerde ı ıkların yanması dü görölmesi gibi
Ve beyaz ve mavi bir gözya ı yükselir her yıldız afa ında

Her a layı ta biz olaca ız her kucaklayı ta biz
Siyaha mavi diyen partisine katılarak çılınların
Gözlerin ve ellerin sırda larıdır bulu maların
Labirent a k hatırımız için hep burda kal demekteyiz

Mavi ve beyaz labirent Ren nehrinin bitti i yerde olu an
Ve ben bu ihtiyarım bo yere kollarım damar damar
Unuttum yüksek yöreleri ordan geçerdin Lorelei'lar
Bu a k deltasında denizin kıyısı önünde kaybolan

a kın adımlarımızın üstünde bu kanat seslerini çıkaran
kim var
Tüyden ve havadan olu an bu çifte ses bir sepetçinin eliyle
biçim verdi i
Delft'in ı ı ı üstümüzdedir son bir çaput gibi
Ey ak am üzerleri geçen hava perileri ey kırlangıçlar

CEHENNEM V

Hiçbir ey ya am kadar geçici de ildir
Hiçbir ey geçici de il var olmak kadar
Bu kıra ı için biraz da erimektir
Ve hafif olmayı ça rı tırır her rüzgâr
Vardı ım yer ise yabancı diyar

Sının geçiyorsun günü gelince
Nereden geliyorsun gitti in yer neresi
Ne anlamı var yarının ve dünün anlamı ne
Diken de i tiriyor i te yüre i
Her ey anlamsız ve acımasız de il mi

Oraya aka ma daya elini
Dokun çocuklu una gözlerinin
Lambaları sönük tutmak daha iyi
Daha yararlıdır bize uzun gecelerin
Bu ise ya lanmadır gün ı ı için

A aç güzeldir sonbahar mevsiminde
yi ama çocukca za ne oldu
Kendime bakar ve a arım i te
Görünce bu tanınmamı yolcuyu
Onun yüzüyle çıplak ayaklarını

Az az sessizlik oluyorsun sen
Ne var ki çabuk de il öyle yeterince
Senin farklılı mı farketmedi inden
Ve eski zamanlar kendi üzerine
Zamanın tozunu dü ürmesin diye

Ya lanmak sonunda uzun i tir do rusu
Parmaklarımız arasına kum kaçır bizim de
Sanki bu yükselen so uk bir su
Bu bir utanç gibidir büyüye büyüye
Ba rılacak bir deri sepilensin diye

Uzun i bir insan bir nesne olmak
Uzun i her bir eyi feda etmek de
Ve duyuyor musun de i imleri bak
Olu an bizim içimizde
Belimiz yava yava büküldükçe

Ey acı deniz ey derin deniz
Nedir saati gelgitlerinin
Kaç saniye yıl gereklidir dersiniz
nsanın insanı saptırması için
Niçin bu kadar naz niçin

YUMU AMA ARET

Gel kollarıma benim yumu ama i aretim
Nasıl uyurum ben sezince böyle
Acı çekti ini acı sanki duyarım seni
Ve kanının akı nı kanımın içinde

Gel gücüme güçsüzlü üme
Hangi di lerle ısırılmı çocuk hangi
Ve seni nerede yaraladılar
Orada sızlar ruhumun teni

Kırılan bir kemanım ben
Sana dokunan ve bana varan acı
El hangi kapıda sıkı ıp kalmı
Ey sabahın o uzun bekleyi ânı

Hareketsiz kaba güçte
Çökertir beni suskunlu un çı lı ı
Öyle a ır öyle a ır öyle a ır sessizlik
Orada acı'dır ya amanın yasası

Ben meçhul bir nöbetçiyim
Bir nefesten hep korkan
Varlık ona göre sürüp giden yanılma
Ve saat yırtık mektup her zaman

Ben korkunun nöbetçisi
nandıklarına katılmayan
Umutsuzlu a dü en ve ıpını i
Yeni bir haç yeni korku yaratan

Üzüntüm uzakta sönük bir
Çanın yangınını söylemekten
Denizin kayalardan dilenmesi gibi
Hayatım kollarımda seni tutarım ben

Seni kollarımda tutarım hüznü seni
Bu çarpan yürekte bir tek sen varsın ancak
Ve hiçbir ey benim için senden fazla de il
Dünyaya ve zamana aykırı olarak

HAYATIMDAN YARATTIM

Hayatımdan yarattım
Tatlı bir yüzyüze'lik
Orda her şeyin anlamı çifte

Gelen kaçıyor
Gün ise gece
Yokluk gelir akla uyku denince

Tüm gördüklerim
Terkeder ilk rengini
Senin sesini i itinence

Söyledi in bir sözle
Ve ö leden sonra
Karı ır ı k ile gölge

De i en gözlerin için
Çekti im nedir Tanrı'm
Ölümün ta kendisi nerdeyse

Hem nasıl katlanılır
Bu duran vakte
nanmak hâlâ beni sevdi ine

Yürek birdenbire
Kalmı sa bahçesiz
Canımın yarınları tükenmi se

Rica mica de il
Sevi ti imizi
Ba ırmak var sadece

Tekerlek ya da sırık
En korkunç acılar
Ne pahasına hem de

Ate te olsa da elim
Razıyım her eye
A k benim için bir musikiyse

ACIRIM

Acırım sevda sözcüklerinin kıt olu una
O nedenle bana hep bir cümle gerekli
Hiçbir ey göremem damarlarımdan ba ka
Ve söz insanlık dı ı görünür bana
Bu dayı yaralayan bir tırpan gibi

Ku kulantırır beni kıtlı ı sevda sözlerinin
Ve a kın sözcüklerle dile getirilmesi
Ben sokak sokak dola an bir dilenciyim
Hiç kimse arkımı dinlemez benim
itmez sevdanın kısır sözcüklerini

Hep aynı sözcüklerin kısır ıdır i te
Birbirine e kılan sevgilileri
Onlardan da çok iirleri elbette
Yüzün pembele mesi seviyorum deyince
Söyleyin nasıl nasıl yetinmeli

Ne yapmalı sevda sözcükleri bu kadar kıtken
Karın iskambil kâ ıtlarını bulutların
Bir oyun cennet ya da cehennem denen
Ya amak ya da ölmek farklı eyler de ilken
Sözcükler ta kendisi katledilmi ku ların

OY G TAR...

Oy gitar oy gitar kalbim onun boynunda saklı
Ben ki bir piç köpe iydim ya adım a lamaklı
Oy gitar a ka dü mü bir de sevilmemi sen
iiri susturun duyun a layı ımı derinden
Gitar da gitar da

Oy gitar ortalı ı odur geceden çok karartan
Göz ya ıdır tek nektarım gürültüdür geri kalan
Oy gitar dü kurmaksa oy gitar unutmaksa
Neye kadeh kaldırır el yatakta uyunan ça da
Gitar sız gitar sız

Oy gitar gitarım inanmak için çok gereklidir" oysa
Çileme ortak olan bu kederli sanata bu havaya
Oy acının gitarı oy gitar gözlerin olmaksızın
Yakın sesimi dizelerimi yakın oy gitarı ya lanmanın
Gitar gitar gitar

HALKIN AYAKLARINDAN DO AN BU ARAP

Ah bu arap de il halkın ayaklarından do an
Dostum o bizim kanımızdır
Dokun geceye dokun ya mura dokun gözya larına
Bizler do an altının kar'ı
Ey iir

Bizler bu zalim ba bozumu gibiyiz
Bo ulmu türküyüz biz
Biz bu kıyamet günü bu eylül
Dansı
Ah cendere ah zalim davul ah acıyın karnıma
Her dizenin farkı yok bir çı lıktan

Sen fırtına gibi do dun bir yerlerde
im eklerin anısı var gözlerinin incisinde
Sen seçmi de ilsın saatini ne de kumsalını
Acı çekmenin
Bin ölümün acısını çeksen de hep yerin olacak
Hep yeri olacak senin yaranın
Ba kaları için sızlanmaya mecbur om a ız

Ne yapmak için geldik tarihine insanların
Acı çekmekten gayri
Ne aramaya geldik onların çılgınlı ında
Niçin attık kendimizi kurbanlık hayvanların içine
Hangi suçu i lemi gibiyiz biz
Dü ünceyle ya da sözle
Diyorsun ki ne dü ünmek ne de bilmek isterim
Sana varolmamayı ö reteni istiyorsun
Ya amayı canlı olarak sürdürmeksizin
Sen ki herkesten daha iyi hep varsın
Ya amanın ve ölmenin iki kılıcı arasında
Ey air

in bitmedi Acı ile acı
Ben de öyle senin karde gölgen
Seni dinleyen ve seninle yankı veren
Yakınmalarım için tıpkı bir çe me
Ayın bıçakladı ı